

Gör lekfullt Jomalajippo

KULTUR. Ett lekfullt kulturbetonat utomhusjippo där flodhästen står i fokus skall det bli i Jomala Prästgårdenby på lördag eftermiddag. Med och leker är bland andra **Olle Strömberg, Kari Niskanen** och **Stäni Steinbock**.

SIDAN 8

”Orimlig” hyreshöjning oroar Sittkoffs köpmän

Liv i gallerian. Affärsmannen K-G Eriksson hoppas att de aviserade hyreshöjningarna blir rimliga så att köpmännen kan fortsätta i Sittkoffs. – Alla vill ha en levande galleria, säger han.

Foto: ANDREAS DIENERT

NYHETER. Det mullrar bland köpmännen i Sittkoffs galleria. En del talar om att flytta eller att lägga ner. Orsak: Fastighetsägaren vill höja hyrorna rejält.

– Hyrorna ska absolut höjas men vi måste självfallet vara överens med våra hyresgäster om nivån. Alla är jättevälkomna att förhandla

med oss. Vi vill ha en bra dialog med alla, säger fastighetsbolagets styrelseordförande **Tony Karlström**.

De aviserade höjningarna ligger mellan 10 och 50 procent. Generellt kan man säga att de som verkat längst i gallerian får den högsta höjningen. De som flyttat in senast

berörs inte, de har redan hyror på den nivån.

– En orimlig höjning men jag hoppas på konstruktiva förhandlingar med fastighetsägaren, säger affärsmannen **K-G Eriksson** vars företag Ålands järn äger husgerådsaffären Fyndet i gallerian.

SIDAN 3

Höga böter för fortkörningar och rattfylleri

NYHETER. Tingsrätten har dömt ut hårda straff för fortkörningar och rattfylleri.

En kvinna i 30-årsåldern som på midsommardagen med paketbil körde 104 km i timmen på stora vägen i Storby, där fartgränsen

är 50 km i timmen, fick 52 dagsböter à 28 euro, 1.456 euro.

Nästan lika mycket, 55 dagsböter à 26 euro, sammanlagt 1.430 euro, blev det för en 46-årig man höll en hastighet på 115 km i timmen i

Eckerö Böle där det är 50 km i timmen.

En bilist som togs med 2,4 promille alkohol i blodet i juni fick tre månader fängelse villkorligt, och 40 dagsböter, och körförbud till maj nästa år.

SIDAN 5

Foto: ANDREAS DIENERT

Egen beskattning nästa för Åland?

VALET 2007. Nästa steg i utvecklandet av Ålands självbestämmande är att överta beskattningen. Det intrycket fick man igår kväll då representanter från samtliga partier debatterade i Ålands framtids traditionella partiledardebatt.

Fokus kom att ligga på varför Åland inte tar över beskattningen och vilka vägar man skall gå för att få egen beskattning. Stundtals var debatten en ganska fnittrig tillställning och **Dan Jansén** från HUT-gruppen fick kämpa hårt för att få fram sina åsikter om hållbar utveckling.

SIDAN 12

Hundägare fick böter

NYHETER. Labradoren sprang upp ur vatten och vidare upp på vägen där den högg en liten hund och dess husse. Händelsen inträffade i juli i fjol, men först nu har tingsrätten gett sin dom: dagsböter åt labradorens husse och matte för att de inte hållit hunden kopplad på promenaden. Samma labrador hade tidigare gått till angrepp mot den lilla hunden och dess lillmatte.

SIDAN 5

Liberal knyter ihop säcken

VALET 2007. Sist ut i Nyans intervjuserie är liberalernas ordförande **Viveka Eriksson** (lib) som redogör för sin syn på näringsrätten och de partier som står liberalerna nära. Viveka Eriksson kommenterar också de krockande åsikterna inom partiet och hur hon ser på att en ”klassiskt liberal” kandiderar för partiet.

SIDAN 10

Rockad i spelbolag

NYHETER. **Stefan Pettersson** flyttar från Paf och blir ny vd för spelutvecklingsbolaget Eget, samtidigt som Egets tidigare vd **Martin Prantner** blir vd för mobilspelsbolaget Winline. – Eget är ryggraden för Paf:s internetspel och nu samordnar vi Paf och Eget så att de tillsammans kan nå ut internationellt, säger Stefan Pettersson.

SIDAN 5

Öppnare vid rättegångar

NYHETER. Efter den 1 oktober är det lättare för allmänheten – och journalisterna – att få information vid rättegångar. Samtidigt ökar arbetsbördan för domstolarna som nu måste motivera sina beslut mera uttömmande än hittills.

SIDAN 4

kultur

8

Landskapsregeringen tar frågan om ett skydd av Savoyfastigheten till prövning i plenum på torsdag.

valet

11

I serien om aktuella frågor i kommunerna inför valet har turen kommit till Geta.

motion

16

Veckans motionär **Sofia Hellqvist** tar promenad varje dag, och dottern **Moa Sandvörn**, 3 månader, får åka i barnvagnen.

sport

17

Om det blir Allsvensk seger för IFK Göteborg kan Kumlingeborna tränaren **Stefan Rehn** tänka sig att komma till Åland och visa upp bucklan.

liberalerna

Olof Erland:

www.oloferland.ax

För att lära måste man leva!

Liberalerna föreslår indexjustering av studiestödet

LAGTING

97

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

” Det lönar sig att återvinna näringen om man har lite växtlighet vid stugan.

BRITT-MARI JUUP, MILJÖCHEF PÅ KLARA, SKÄRGÅRDENS RENHÅLLNING I ÅBOLANDS SKÄRGÅRD.

Utedasset är bra för miljön

Så kan du göra hanteringen ännu enklare

Utedasset är den bästa avloppslösningen på sommarstugan, också efter att de nya stränga kraven på avloppssystem i glesbygden trätt i kraft.

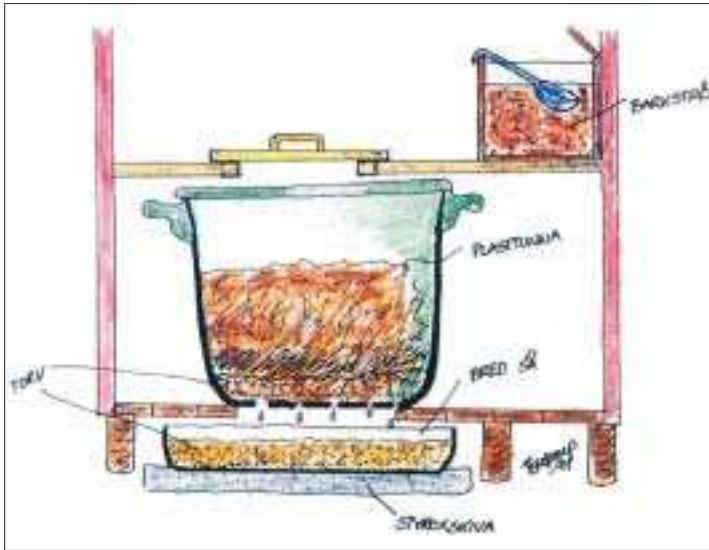
– Fördelarna för miljön är stora med utedass framom andra lösningar, säger landskapets vatteningenjör **Bror Johansson**.

Nu är det snart slut på stugsäsongen för i år, och den som tömmer tunnna nu kan fundera på vissa förbättringar till nästa säsong. Det ska ju inte vara så krångligt att hantera ett utedass att man ger upp och installerar vattenklosett i stället, till men för miljön.

Det viktiga är att urin separeras från fekalier. Urinen, som innehåller mycket mera näring än fekalerna, får inte rinna ut på ett och samma ställe år efter år, och det får inte finnas någon risk för att det rinner ut i havet. Andra krav ställs egentligen inte.

Enkelt men bra

Så här bygger du upp ett välfungerande, urinseparerande dass, enligt en artikel i Åbo Underrättelser den 21 september:

Hembyggd separett. Så här kan du enkelt bygga om utedasset så att hanteringen får godkänt. Teckning: BRITT-MARI JUUP

■ I en tunna med handtag borrar du hål i botten. Ovanpå hålen läggs ett lager ogödslad torv.

■ Under tunnans placeras ett lågt tråg med större diameter än tunnans botten. I tråget läggs ett lager torv.

■ Genom bakluckan kan dels tunnans tömmas, dels tråget med urin och torv.

■ Under urintråget läggs en styroxsivka som hindrar innehållet från att frysa om

det hinner bli lite kallt ute innan det töms.

Britt-Mari Juup, miljöchef på Klara, skärgårdens renhållning i Åbolands skärgård, har ritat teckningen. Hon berättar för Nya Åland att hon efter publiceringen kontaktades av en man som hade vidareutvecklat metoden.

– Han har en så, men utan hål i botten. I stället har han fäst en slang längst nere

i botten på sån och tömmer den vägen ut urinen i en kanister. Hans erfarenhet är att innehållet i tråget annars kan börja lukta, och så kan det vara rätt slabbigt att tömma det om det blir för fullt.

Använd näringen

Men ta inte kanistern med urin till stan och håll den i toaletten, råder hon.

– Det lönar sig att återvinna näringen om man har lite växtlighet vid stugan.

En del urin blandas med nio delar vatten. Gödseln kan användas på blommor eller på träden i skogen, inte i grönsakslandet eftersom urinen har passerat fekalerna i tunnans och därför kan innehålla avföringsbakterier.

Vanligtvis räcker ett år för efterkompostering av grovavfallet. På den tiden försvinner bakterierna i allmänhet. Komposteringstiden räknas från det att inget nytt färskt toalettavfall tillsätts. Torkat och fruset toalettavfall bör röras om och behöver extra tid för att komposteras.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Tupp. Miljövänligt och bra på stugan, även efter att de stränga avloppskraven i glesbygden har trätt i kraft. Foto: STEFAN ÖHBERG

1 JUNI – 31 OKTOBER

FREDAG 5 OKTOBER KL 10.00
SISTA INLÄMNINGSDAG FÖR GÄDDOR FISKADE I SEPTEMBER

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING

Nappet

PÅ GÄDDA

TÄVLINGSREGLER

1. Tävligen startar 1 juni och pågår till 31 oktober 2007.
2. Tävligen omfattar endast gädda fångad genom spinnfiske på åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
3. Tävligen är indelad i två kategorier:
 - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
 - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
4. Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta vid **Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden** eller på **Nya Ålands hemsida www.nyan.ax**.
5. I slutet av varje månad koras en månadsvinnare i respektive kategori, detta är den person som fångat den

längsta gäddan under föregående månad. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs. den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:

- Fotografi av gäddan tillsammans med ett exemplar av Nya Åland daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person.

MÅNADSPRISER
bestående av fina
dragpaket
värde ca 30 €

HUVUDVINST SENIOR:

Lowrance ekolod värde 375€

från **Fiskarboden**

HUVUDVINST JUNIOR:

Mobiltelefon värde 350€ från **Sonera Piste**

TÄVLINGSREGLER, RESULTAT, BILDER m.m. se www.nyan.ax

I samarbete med:

När åländska Linden anlöpte Västerviks inre hamn, med 23 skeppsbyggare från riket ombord, väckte hon stor uppmärksamhet. Bild från Västervikstidningens hemsida

Linden besökte Västervik

■ Skonaren Linden får stort utrymme i Västerviktidningens nätupplaga efter besöket i Sverige och Västervik i måndags. Linden var chartrad av 23 finländska skeppsbyggare från Åbo som åkt till Sverige för att lära sig mer.

– Vi har seglat från Mariehamn enbart för att få träffa er duktiga **Egil Bergström** och bese hans skeppsvarv i Gamlebyviken, säger **Markku Hermonen** till Västervikstidningen.

Hermonen är ordförande för den ideella förening i Åbotrakten som sedan 2006 jobbar med att bygga en galeas vid namn Ihana, vilket är finska och betyder underbar.

I reportaget ges detaljerad information om Linden och hennes historia. Bland annat omnämns hon som ett ”ståtligt nybygge”, då reportern lyfter fram att skonaren byggdes så sent som på 1990-talet. Västervikstidningen berättar att Linden är en nästan identisk kopia av den Linden som byggdes 1920 och högs upp 1953.

– Det vore kul att få veta om den gamla Linden någonsin varit i Västervik för att hämta eller lämna last, säger skepparen **Johan Stenbäck** till Västervikstidningen. (ab)

Oljeavgiftslag dröjer länge än

■ Det dröjer innan Åland får in en bestämmelse i lagstiftningen om att fartyg som släpper ut olja på åländskt vatten måste betala en så kallad oljeavgift. I rikslagen togs motsvarande bestämmelse in i april 2006.

Ålandsdelegationen har utrett behörighetsfrågan som inte är alldeles enkel. Landskapsregeringen har fattat beslut om att också Åland ska ha motsvarande bestämmelse, men sedan ärendet fördes över till lagberedningen har inget hänt.

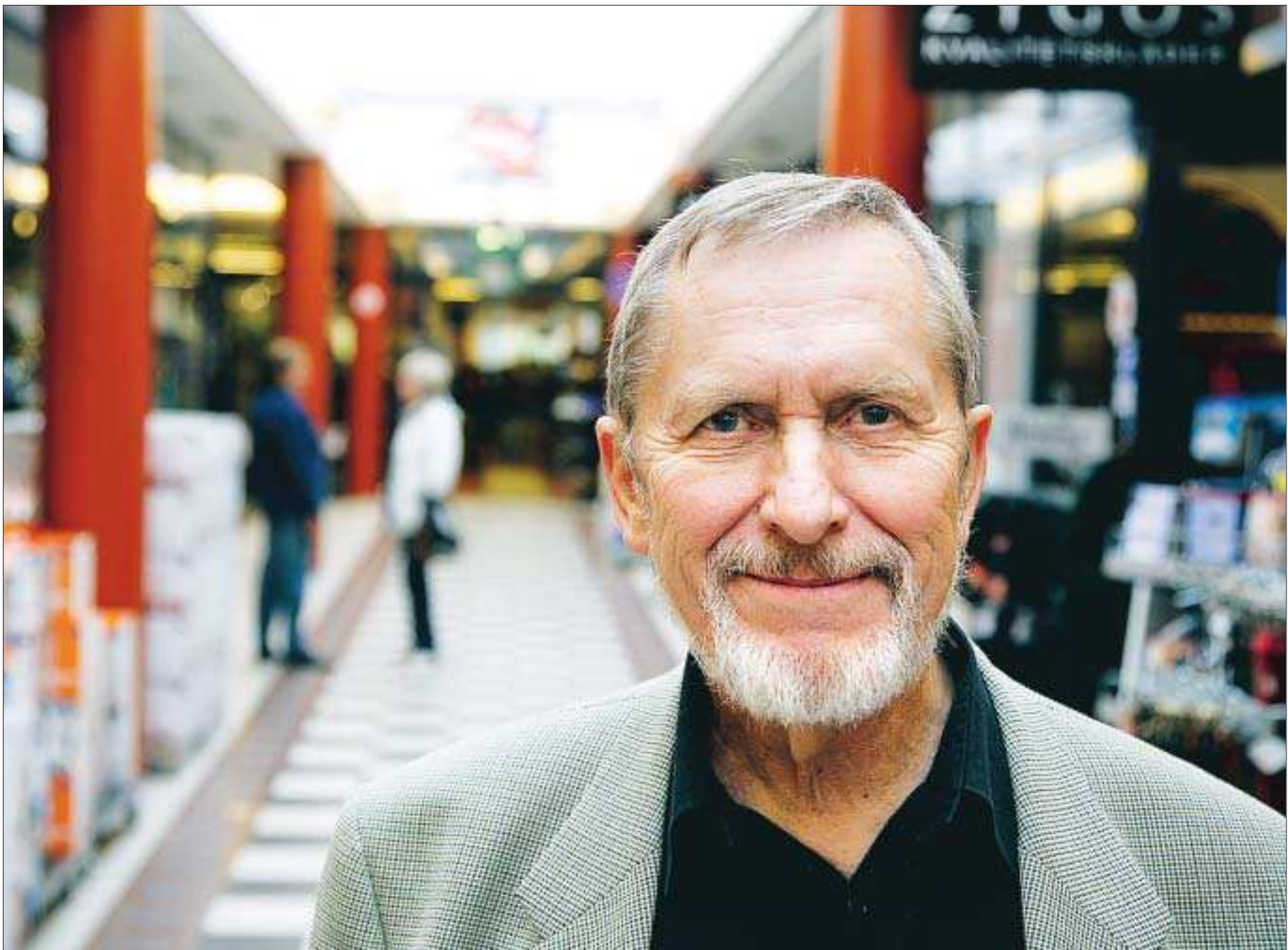
Lagberedningschef **Lars Karlsson** säger så här:

– Hos oss har ingen gjort något. Det krävs en hel del utredningar i det här fallet. Någon måste få tid att börja med det, och jag vågar inte säga när det kan bli aktuellt.

Han menar att det fortfarande råder oklarheter om behörigheten, det vill säga fördelningen av lagstiftningsansvaret mellan Åland och riket. (ao)

Muller bland Sittkoffs köpmän

Hyreshöjning åter upp marginalen

Optimist. K-G Eriksson, vars företag Ålands järn äger Fyndet i Sittkoffs, är optimist trots allt. Han tror att konstruktiva förhandlingar med fastighetsägaren kan leda till en rimlig hyreshöjning och inte en så hög höjning som aviserades i det brev han fick i början av sommaren. Foto: ANDREAS DIENERT

Det mullrar bland köpmännen i Sittkoffs galleria. En del talar om att flytta eller att lägga ner. Orsak: Fastighetsägaren vill höja hyrorna rejält.

– En helt orimlig höjning men jag hoppas och tror att förhandlingar kan leda till en vettig hyresnivå, säger affärsmannen **K-G Eriksson** vars bolag driver Fyndet i gallerian.

Informationen om den kommande hyreshöjningen kom på försommaren i ett brev på posten till hyresgästerna i Sittkoffs galleria.

Ingen som Nya Åland talat med vill exakt säga hur stor hyra de har i dag, inte heller hur stor höjningen skulle bli men använder ord som ”helt orimlig” och ”helt oskälig”.

Är den aviserade höjningen 10 eller 20 procent?

– Nej, mycket mer än så, åtminstone för vår del, säger K-G Eriksson som äger 95 procent av bolaget Ålands järn som i sin tur driver husgerådsaffären Fyndet i Sittkoffs, en av de största hyresgästerna i gallerian.

Inte samma

Den hyra som köpmännen betalar i dag är inte samma för alla. Hyran har bland annat satts utgående från lokals placering i gallerian. Ett förmodat bra läge har lett till en högre hyra. De nyinflyttade i gallerian ligger på en högre hyresnivå än de som flyttade in när gallerian öppnades för snart 14 år sedan.

Köpmännen reagerade

när de fick brevet. De sände en skrivelse till fastighetsägaren och fick till stånd ett stormöte med representanter för fastighetsbolaget. Efter det mötet kom hyresaviser för månaderna fram till årets slut – och de ligger kvar på den gamla hyresnivån.

Hoppas och tror

Just nu verkar det vara stillt i kontakterna mellan köpmännen och fastighetsbolaget. Inget nytt har hörts men köpmännen hoppas på konstruktiva förhandlingar om hyran.

– Sista ordet är inte sagt ännu och jag hoppas och tror att vi kan komma överens om en rimlig nivå som gör att vi kan fortsätta, säger K-G Eriksson.

Han tror att ”förnuftet

segrar”. Ingen vill ha en död affärgalleria mitt i stan.

En annan av veteranerna i Sittkoffs är Kalmers som bland annat säljer elektronik och cd-skivor ”mitt i smeten” i gallerian. **Ingrid Svenblad** vid affären säger att den aviserade hyreshöjningen är ”för bedrövlig”.

– Vi har en av de högsta hyrorna i gallerian eftersom vi har ett så centralt läge och höjningen som vi skulle få är oskäligt stor. Om den går igenom överväger vi att flytta, vi håller ögon och öron öppna för något annat.

Det är förvisso inte lätt att hitta en ny lokal som ligger lika centralt i Mariehamn.

– Men läget i Sittkoffs kanske inte har så stor betydelse som fastighetsägarna tycks tro. Om man flyttar in i nå-

got billigare kan man använda mer pengar på marknadsföring istället, säger hon.

Små marginaler

K-G Eriksson är inne på samma linje som Ingrid Svenblad. Han tror inte att han kan ha kvar sitt företag i Sittkoffs om hyran höjs till den nivå som nämndes i brevet i början av sommaren.

– Jag tror inte att någon av specialaffärerna i Mariehamn gör något fantastiskt resultat utan man får vara glad om man får betalt för sitt jobb. En högre hyra påverkar helt klart våra små marginaler, säger han.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Styrelseordförande: ”Vi vill maximera avkastningen”

– Vi vill maximera bolagets avkastning men hyresgästerna är mycket välkomna att förhandla med oss. Vi höjer inga hyror utan att vi först är överens.

Det säger **Tony Karlström** som är styrelseordförande för fastighetsaktiebolaget som äger affärgallerian Sittkoffs.

Fastighetsbolaget har tre ägare – försäkringsbolaget Pensions-Alandia, sjömanspensionskassan och Ålandsbanken.

Tony Karlström är investe-

ringschef vid Alandia-bolagen och den positionen har gett honom styrelseposten i fastighetsbolaget.

Karlström vill inte kommentera fastighetsbolagets förhållande till enskilda hyresgäster men säger rent allmänt att man vill maximera avkastningen på det investerade kapitalet.

– Fastighetsbolaget gör bokföringsmässigt ett nollresultat och kan inte gå i konkurs men på sikt behövs höjda hyror för att vi skall ha en fungerande galleria att hyra ut, säger han.

Att höja hyrorna är ingen ny

tanke. Den har diskuterats tidigare ”men någon gång skall den verkställas”.

– Hyrorna ska absolut höjas men vi måste självfallet vara överens med våra hyresgäster om nivån. Alla är jättevälkomna att förhandla med oss. Vi vill ha en bra dialog med alla, säger han.

De aviserade höjningarna varierar från 10 till 50 procent. Generellt kan man säga att de som verkat längst i gallerian får den högsta höjningen. Det beror enligt Karlström på att hyresnivån när de flyttade in

för knappt 14 år sedan låg på en betydligt lägre nivå än den gjort under senare år när nya flyttat in. ”De gamla hyrorna” har enbart indexjusterats och de höjningarna har inte lett till att man nått upp till dagens hyresnivå.

Kan överleva

– De höjningar som vi vill införa gör att de tidigare hyresgästerna hamnar på ungefär samma nivå som de som flyttat in senare. Av 20 hyresgäster berörs 14 av höjningarna, de övriga sex ligger redan på

den nivån, säger Karlström.

Att de nyare köpmännen i Sittkoffs kan verka och överleva trots att de betalar en högre hyra ser han som ett tecken på att hyran inte är orimlig och det är branschens lönsamhet som skall avgöra om ett företag kan verka i Sittkoffs. Han ger ett exempel:

– Det kanske inte går att sälja kläder och betala låt säga 20 euro per kvadrat för lokalen men det kanske går att hyra samma lokal och sälja resor eller driva en frisörsalong. (hf)

Ny lag om allmänhetens rätt till information om rättegångar

Öppenheten ska bli större

Efter den 1 oktober är det lättare för allmänheten – och journalisterna – att få information vid rättegångar.

Samtidigt ökar arbetsbördan för domstolarna som nu måste motivera sina beslut mera uttömmande än hittills.

Det har inte varit mycket tal om den förnyade offentlighetslagen vid rättegångar hittills, och ändå har den redan trätt i kraft. Domstolarna – också de åländska – måste alltså följa den från och med i måndags.

Syftet med nya lagen är att öka öppenheten och offentligheten vid rättegångar, förbättra genomskinligheten i rättsskipningen och öka flexibiliteten till exempel vid rättegångar som hålls bakom stängda dörrar. Ett annat uttalat mål är att förbättra massmediernas möjligheter att jobba.

Måste fundera

I praktiken betyder det här att domstolarna noggrannare än hittills måste fundera på vad som är offentligt och vad som är hemligt i en rättegång.

Avsikten är att hela rättegången inte längre ska hållas bakom stängda dörrar, utan domstolen ska ta ställning till om det till exempel enbart är ett läkarintyg eller någon annan handling som ska vara hemlig medan resten är öppet. Alla ställningstaganden om hemligstämpling och stängda dörrar måste motiveras.

Å andra sidan förlängs tiden för hur länge en handling eller annat rättegångsmaterial kan hållas hemligt. Enligt den gamla lagen är tiden max 40 år efter att domen avkunnats, i den nya är tiden minst 25 år

Öppenhet. Det ska bli lättare för allmänhet och massmedier att få insyn i rättegångar. Domstolarna måste fundera mera på vilka delar i en rättegång som ska vara hemliga – och också kunna motivera det. Bilden togs för några år sedan när en stöldhärva reddes upp i tingsrätten.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

och mest 60-80 år. Dessutom kan tiden förlängas med ytterligare 60 år om domstolen finner det motiverat.

Skriftlig redogörelse

En annan förändring är att det numera är obligatoriskt för en domstol att ge en offentlig redogörelse – huvuddragen av ärendet och hur domstolen motiverat sitt avgörande – också när rättegången hållits bakom stängda dörrar, om ärendet är samhällsrelaterat bety-

delsefull eller har väckt stort allmänt intresse.

Det är en fråga för domstolen att bedöma, och på Åland kanske saker lättare väcker ett stort allmänintresse än på större orter. Också ett mål som innehåller känsliga uppgifter om en persons privatliv ska resultera i en offentlig redogörelse, men då avslöjas inte målsägandens identitet.

När det gäller sådana här mål ska domstolen i mån av

möjlighet se till att en part får domen innan allmänheten får tillgång till den.

Sänds i tv?

En fråga som åtminstone inte hittills varit aktuell på Åland, men nog på andra platser, är den om tv-rättegångar.

Nu är lagen preciserad så att domstolens ordförande kan ge tillstånd att fotografera och banda innan förhandlingen inleds och när domen

avkunnas om upptagningen inte medför "betydande olägenhet" gällande integritetsskyddet och det inte finns andra vägande skäl att vägra ge tillstånd.

Under övriga delar av rättegången är fotografering och bandning tillåten, med ordförandens tillstånd, om de som har del i rättegången ger sitt samtycke.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

En frostnatt i september

Väderleken under september var i det närmaste normal, både vad gäller temperatur och nederbörd.

Det visar sammanställningen som Ålands försöksstation gjort.

Medeltemperaturen var 11,1 grader. Den "normala temperaturen", som är ett medeltal för åren 1972-2000, är 10,8 grader.

Den 17 september uppmättes månadens högsta temperatur, som var 17,8 grader. Kallast var det den 14 september, då uppmättes temperaturen plus 1,8 grader på två meters höjd och minus 1,4 vid markytan.

Tidiga äppel

Enligt försöksstationens mätningar var den effektiva värmesumman, alltså säsongens sammanlagda antal grader över plus fem, 120 grader lägre än vid motsvarande tid under fjolåret.

"Trots den lägre värmesumman ser flera äppelsorter ut att ha blivit skörde mogna tidigare än ifjol. För

Frostnupet. 14 september var månadens kallaste dag. Då uppmätte Ålands försöksstation minus 1,4 grader vid markytan. Bilden från år 2000 är tagen i Sund Högbolstad.

Foto: ERKKI SANTAMALA

jordbrukets del återstår nu främst skörd av äpplen, sockerbetor och kinakål (samt eventuellt en del andra höstgrönsaker)." skriver försöksstationen i sitt meddelande.

15 dagar regn

Totalt kom det 71,6 millimeter nederbörd, fördelat på

15 dagar, i september enligt försöksstaionen. Det är 4,6 millimeter mera än normalt.

Mest nederbörd föll det den 8 september, då det uppmättes 19,7 millimeter.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Populärast. Mest sålda personbilen på Åland hittills i år är Mazda 6, en modell som snart kommer i ny tappning.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Fortsatt kräftgång i bilförsäljningen

Försäljningen av nya person- och paketbilar på Åland har minskat med 9,5 procent, eller 43 stycken, årets första nio månader jämfört med förra året.

I september såldes 32 nya person- och paketbilar, en minskning med fem, eller 11 procent, enligt motorfordonsbyråns siffror över nyregistreringar. Sammanlagda siffran hittills är 402 nya bilar.

Också importen av fordon till Åland minskar, från Sverige med 12 procent hittills i år, eller med 55 fordon. Från Sverige importerades 397 fordon till och med september månad. Minskningen i fordonsimporten från riket är fyra stycken, och var totalt 351 årets första nio månader.

Importsiffrorna visar samtliga fordon, och inte bara person- och paketbilar. (uw)

Många vill leda De gamlas hem

■Fjorton personer har sökt den ordinarie tjänsten som föreståndare för ålderdomshemmet De gamlas hem i Jomala.

Förvaltningschef **Solveig Jansson** är nöjd med både antalet ansökningar och de som sökt.

– Det är en blandad kompost av erfarenhet och kompetens bland de sökande, säger hon.

Bland de sökande finns både kvinnor och män. De flesta är bosatta på Åland, men det finns även sökande utifrån.

På torsdag träffas förbundsstyrelsen för att välja ut fyra-fem personer som ska intervjuas. Om några veckor räknar man med att utse den nya föreståndaren. Den nuvarande föreståndaren går i pension vid årsskiftet.

Tretton åländska kommuner, alla utom Saltvik, Föglö och Mariehamn, äger platser i De gamlas hem. (ab)

Sju vill bli omsorgsdirektör

■Sju personer har sökt den ordinarie tjänsten som omsorgsdirektör vid Ålands omsorgsförbund. Under ett års tid har tjänsten sköts av **Dan E Eriksson**, som är tjänstledig från tjänsten som finanschef vid landskapsregeringen.

– Jag finns inte bland de sökande till den ordinarie tjänsten, säger han, men vill inte desto mera kommentera vad han tänker göra när ny direktör är utsedd.

De sökande är **Petra Berg, Jonna Granberg, Jonas Gripenberg, Vincent Okeyo, Marie-Louise Påvals, Veronika Snellman** och **Maj-Len Österlund-Törnroos**.

På nästa styrelsemöte ska förbundsstyrelsen diskutera hur man ska gå vidare med ansökningarna. Det slutliga beslutet tas av förbundsfullmäktige på mötet i november.

Ålands omsorgsförbund är ett kommunalförbund som ger service till cirka 120 personer med utvecklingsstörning. Förbundet har en personal som motsvarar cirka 105 heltidsanställda. (ab)

Åländska i demonstration

■Åländska **Anna-Linnea Rundberg** var en av arrangörerna då hundratals människor från hela världen samlades i Faslane i Skottland för att protestera mot kärnvapen i måndags. Ett par hundra av dem anhölls.

Alla de finländska demonstranter som gripits vid flottbasen har dock försatts på fri fot. Polisen grep 15 finländare i måndags men frigav dem redan samma kväll, uppgav Vapenvärgrförbundet på tisdagen.

Måndagens demonstration var kulmen på en årslång kampanj där man försöker tvinga Storbritannien att avstå från sina kärnvapen. Det brittiska parlamentet beslutade i våras att förnya landets kärnvapenarsenal. (ke, FNB)

■**Någon har skrapat** en personbil i Mariehamn. Händelsen är polisanmäld som skadegörelse. Någon har även tagit en registerskylt från en bil i Mariehamn.

Både händelser anmäldes till polisen i helgen. (ab)

Mobilspelsbolag får egna vingar

Stefan Pettersson, tidigare direktör för Paf, är ny vd för spelutvecklingsbolaget Eget. Samtidigt blir Egets tidigare vd Martin Prantner vd för mobilspelsbolaget Winone.

– Det är dags för Winone att testa sina egna vingar. Målet är att Winone skall bli lika stort som Eget, säger Stefan Pettersson.

I dag är 130 personer anställda av Eget. Eget har hittills utvecklat mobilspel men nu blir Winone ett dotterbolag till Eget och Winone fokuserar på utvecklingen av mobilspelen. I takt med att allt fler

mobitelefoner har internetanslutning blir också mobilspel allt vanligare.

– Mobilspel är hett internationellt just nu. Winone behöver influenser och kapital utifrån för att kunna utvecklas, säger Stefan Pettersson.

Egna erfarenheter

Spelbranschen växer som helhet och Paf satsar stort på den internationella marknaden. Det betyder att också Eget, som utvecklar Paf:s spel, måste utvecklas och följa med trenden.

– Eget är ryggraden för Paf:s internetspel och nu samordnar vi Paf och Eget så att de tillsam-

mans kan nå ut internationellt. Vi följer förstås också med Winone och står kvar som minoritetsägare, säger Stefan Pettersson.

Erfarenheterna av mobilspel är än så länge inte stora ute i världen. Därför måste Winone själv se vad som fungerar.

– Att spela med sitt horoskop har till exempel blivit populärt. Att kombinera spel och underhållning är en linje som verkar fungera, säger Martin Prantner.

Winone blir ett Helsingfors-baserat bolag.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax

Bolagstrio. Andreas Perjus är vice vd för Eget, Martin Prantner är Egets tidigare vd som nu blir vd för Winone och Stefan Pettersson är Egets nya vd.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ny utmaning attraherar

För ett par år sedan hade Stefan Pettersson inte velat byta jobb. I måndags blev han dock vd för Eget, från att tidigare ha varit direktör för Paf.

– Jag är attraherad av en ny utmaning, säger han.

Hans arbetsuppgifter förändras så tillvida att han än mer fungerar som vägvisare.

– Mer än förut kommer mina arbetsuppgifter att gå ut på att

leda och visa vart Paf respektive Eget skall gå.

Henrik Fagerlund tar över Stefan Petterssons arbetsuppgifter på Paf.

– Men en period framöver har jag dubbla roller. Saker och ting behöver falla på plats.

Eget har 130 anställda och ytterligare 20 långtidskonsulter. Arbetspråket är engelska och folk från över 10 olika nationaliteter jobbar på Eget. (ke)

Intrång ersätts av landskapet

■Landskapsregeringen ersätter en markägare för intrång i ett cirka elva hektar stort skogsområde i Vårdö by. Orsaken till intrånget är att landskapet vill freda området som naturreservat enligt lagarna om naturvård. Avsikten är att skogen ska få utvecklas fritt.

Enligt förslaget till avtal får markägaren en engångsersättning på 36.000 euro. Avtalet gäller för all framtid och innebär begränsningar i markanvändandet. (as)

Jomala får stöd för fjärrvärme

■Jomala kommun ska anlägga ledningsnät och panncentral för fjärrvärme i Jomala Prästgården.

Landskapsregeringen har i enlighet med principerna för åtgärder som främjar förnybar energi beslutat att bevilja ett bidrag på högst 187.000 euro. Av dem går 143.000 euro till anläggningen av ledningsnätet och 44.000 euro till panncentralen.

Förutsättningen för att bidrag beviljas är att anläggningen drivs i kommunal regi. Om kommunen bildar värmebolag ska det ägas till 100 procent av kommunen. Ledningsnätet ska också vara tillgängligt för flera värmeproducenter samtidigt. (as)

Handikappfrågor berörs inför valet

■Handikapprådet för Åland ordnar en debatt i handikappfrågor med kandidater till lagtinget. Representanter från alla partier är inbjudna och åhörarna kommer att få möjlighet att ställa frågor.

Debatten äger rum onsdagen den 10 oktober kl. 18.30 i lagtingets auditorium,

Landshövding **Peter Lindbäck** är debattledare. (as)

Unga lockas till sjöskolor

■Bränsleoptimering och klassificeringssällskapens roll är ämnen för två seminarier som är öppna för allmänheten under sjöfartens dag som i år hålls på torsdag nästa vecka. Dagen ska närmast ses som en rekryteringsmessa, dels vill sjöskolorna få fler att söka till utbildningarna, dels vill rederierna visa upp sig och locka sökande.

Dagen hålls i Ålands lagting och arrangeras av Förbundet för främjandet av Ålands sjöfart.

I år är 36 utställare anmälda, något färre än i fjol då man räknade in 43 utställare.

Under dagen håller Det norske veritas ett seminarium för inbjudna om maskinskad, arbetsmiljö och gasdrift ombord på fartyg.

Skadegörelse i skolor

■Någon har tänt eld på en bok i en skolbyggnad i Jomala under helgen. Händelsen är polisanmäld som skadegörelse och försök till sabotage.

Någon gång under helgen har någon krossat en fönsterruta i en skolbyggnad i Mariehamn. Även denna händelse är polisanmäld som skadegörelse. (ab)

Dryga böter för fortkörning

Tre bilister har fått dryga böter för att de kört mycket för fort i Eckerö och Jomala i somras.

En 46-årig man dömdes till 55 dagsböter à 26 euro, sammanlagt 1.430 euro, för att han höll en hastighet på 115 km i timmen i Eckerö Böle där högsta tillåtna hastighet är 50 km i timmen.

Mannen har medgett att han överträtt hastigheten med 65 km per timme. Annan trafik hade förkommit på sträckan och skymning rådde, något som betecknas som försvarande omständigheter.

Därför gav rätten ett kännbart bötesstraff och utfärdade körförbud fram till den sista oktober. Mannen har haft tillfälligt körförbud sedan fortkörningen inträffade den 15 juli.

På midsommardagen körde en kvinna i 30-årsåldern med paketbil 104 km i timmen på stora vägen i Storby där fartgränsen är 50 km i timmen. Hon hade en passagerare i bilen. Domen blev 52 dagsböter à 28 euro, 1.456 euro. Körförbudet upphör den 8 november. Kvinnan har haft temporärt körförbud sedan den 23 juni.

I juli körde en 18-årig yngling 107 km i timmen på Svibybron i Jomala trots att hastigheten begränsas till 50 km i timmen på sträckan. Det var mörkt när fortkörningen inträffade och någon vägbelysning fanns inte. Bötesstraffet borde bli kännbart, ansåg rätten och dömde honom till 50 dagsböter à 6 euro, sammanlagt 330 euro.

Körförbudet blev villkorligt. rätten tog hänsyn till att 18-åring-

en jobbade som byggnadsarbetare och att han använde bilen i jobbet. Det villkorliga körförbudet gäller till 31 mars 2009.

Rätten har dömt också i två andra trafikmål, två rattfyllerier av vilket ett var grovt.

En av bilisterna körde från Örtvägen i Mariehamn till Dal-karby i Jomala med minst 2,4 promille alkohol i blodet i juni. Straffet blev tre månader fängelse, villkorligt, och 40 dagsböter, sammanlagt 600 euro. Körförbudet gäller till maj nästa år.

I augusti körde en bilist från Styrman-gatan i Mariehamn till Hammarlandsvägen väster om Svibybron i Jomala med minst 0,58 promille alkohol i blodet. Domen blev 30 dagsböter à 45 euro, sammanlagt 1.350 euro. Körförbudet upphör den 30 november. (ao)

Böter för hundbett

Ett äkta par som förra sommaren var ute på promenad med hunden okopplad har dömts till dagsböter i tingsrätten. Hunden – en labrador – angrep en mindre hund och dess husse.

Paret hade låtit sin labrador simma fritt och springa utan koppel på stranden vid Kalmarnäsvägen i Jomala trots att de känt till att deras hund tidigare angripit den lilla hunden – en Coton de Tulear – och dess lillmatte.

Enligt domstolen hade labradoren plötsligt sprungit upp ur vattnet och vidare upp till gamla Kalmarnäsvägen där den angripit den lilla hunden. Ägaren hade tagit upp sin hund i famnen när labra-

doren närmade sig, men den lyckades ändå bita eller nafsade den lilla hunden i bakbenet.

När ägaren försökte skydda sin hund bet labradoren tag i hans ena arm och ruskat den kraftigt. Labradorens matte kom till platsen och försökte få tag på sin hund, men labradoren lyckades trots det hoppa upp och bita mannen i sidan. Efter det kom labradorens husse och kopplade hunden.

Rätten konstaterar att labradoren varit under båda ägarnas uppsikt. Därför fick båda böter – 18 dagsböter var eller sammanlagt drygt 1.100 euro.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

EVALD

Vi firar 1-15 år Gratulerar 70 år

Magnus Karlman i Mariehamn fyller 1 år i dag, onsdagen den 3 oktober. Gratulerar gör mamma och pappa, och mormor och morfar.

SOLVEIG HOVLAND
Namn: Solveig Adele Hovland.
Född: den 7 oktober 1937 i Geta Östergeta.
Bor: växelvis i Mariehamn/ Geta.
Familj: sambo **Torsten Blomqvist**, barnen **Karl-Gunnar** och **Maria** och älsklingarna **Turbo** och **Mozart**.
Födelsedagen: firas endast inom familjen.

Döda

ALBIN BLOMSTERLUND
Den 25 september avled **Viktor Albin Blomsterlund** från Kökar Österbygge. Han var född den 20 juli 1914 i samma by och gift med **Hildur**, född Österlund.

Albin Blomsterlund är född i Kökar Österbygge, en plats han förblev trogen genom hela livet. Han växte upp på gården Ståns och efter giftermålet byggde han upp gården Södergårds.

Fiske var hans huvudsakliga sysselsättning, både yrkesmässigt och som hobby. Under en period bedrev han även jordbruk på gården, innan han lät sonen överta detta för att helt och hållet ägna sig åt fisket.

Ända upp i 90-årsåldern tyckte han om att ge sig ut i båten för att förse det egna hushållet med färskvara från havet. Han blev i trakten känd som en verklig krutgubbe och han fick behålla hälsan långt upp i åren. När det gällar andra aktiviteter gillade han att rensa ogräs. Han var noga med att det skulle se snyggt ut på gårdsbacken Sedan tre år tillbaka bodde han i eget boende på servicehemmet Sommarängen. Sörjande är hustrun **Hildur**, barnen **Kristina**, **Peder**, **Carina** och **Mari-Louise** med familjer.

Linus Hagström i Jomala fyller 1 år i dag den 3 oktober. Grattis önskar Peter, farmor och farfar.

Norton Mattsson på Solstigen i Lemland Lemböte fyller 1 år i dag den 3 oktober. Han får grattiskramar från Ulla och farmor.

DÖDA

Min käre Make och vår Bror

Jarl Holger Laude

* 18.5 1927
† 21.9.2007

Har lämnat oss i sorg och saknad

Så har vi vandrat Du och jag
i kärlek hand i hand
Så har vi åldrats dag för dag
i våra drömmars land.
Vår lycka var vår rikedom
nu har Du gått, min hand är tom
Nu viskar jag de orden
de vackraste jag vet
Du var mitt allt på jorden
Mitt allt i evighet

Gunnel

Ett hjärta av godhet
har slutat att slå
Två ögon som lyst är slutna
Två flitiga händer
har lagt sig till ro
och funnit den eviga vilan
Vi tackar för allt vad
i livet du skänkt
För kärlek, omsorg och allt
vackert Du tänkt

Syskon och syskonbarn
med familjer

Med saknad

Övrig släkt och vänner

Jordfästningen har ägt rum i stillhet.
Tack för vänligt deltagande.

Dop

Lördagen den 29 september döptes ett tvillingpar i S:t Görans kyrka i Mariehamn. Barnen är födda den 10 april 2007 på Ålands centralsjukhus. Pojken döptes till **Jannic Lars Gabriel** och flickan till **Stella Maria Cornelia**. Bägge med efternamn **Luoma**. Övriga på bilden är från vänster pappa **Lasse Luoma** med Stella i famnen, syskonen **Marc Luoma**, 7 år, och **Alex Luoma**, 9 år, samt mamma **Maria Gustavsson** med Jannic i famnen. Familjen bor på Östernäsvägen i Mariehamn. Foto: PRIVAT

Psalmsång i byagård

■ Den årliga psalmsångskvällen i Finström Svartsmara drog som vanligt en förhållandevis stor publik, när den i år arrangerades något senare på åren än

vanligt. På söndagskvällen var det dags i vart fall och platsen var Matsjans byagård. Nära ett 30-tal personer var med och sjöng av hjärtans lust.

Från församlingen medverkade kantor **Guy Karlsson** och kaplan **Heikki Turakka**. Byalaget hade dessutom ställt till med servering. (ka-f)

Nygifta

Carl Anders Martin Hamsten och **Marica Christina Ekström** i Bromma vigdes lördagen den 16 juni i Sta Eugenia kyrka i Stockholm. Vigseln förrättades av Klaus P. Dietz. Bruden, som kommer kommer från Mariehamn Espholm, tar namnet Hamsten. Bröllopsfesten ägde rum på Ulfunda Slott. Foto: MIKAEL RÖHR

FÖRLOVADE

♥ Tina Sedin
&
Kjell Hassel ♥
Helsingfors 30.9.2007

TACK

Hjärtligt
TACK
för all uppvaktning på
födelsedagen
Inga Ek

Kom ihåg

■ **Agility.ax:** Det finns fortfarande några platser kvar till agilitykursen med Mikko Aaltonen. Sista anmälningssdag 5.10. Mera information och anmälningar www.agility.ax eller telefon Maria 040 514 7954.

■ **Biblioteks- och kultur-nämnden i Geta:** Utfärd till Shellmuseet i Kungsö lördag 6.10 kl 13.00. Samling vid Geta skola kl. 12.00 för samäkning. För anmälning och frågor ring biblioteket tel. 49 351 eller 0457 530 0895.

■ **Duv:** Familjesim startar söndag 7.10 kl 15-16.00 i Mariebad. Utvecklingsstörda medlemmar simmar gratis. Anhöriga betalar 2 €/gång. Vi ses i badet!

■ **Geta marthaförening:** Möte onsdag 3.10 kl 19.00 hos Gunnel Sundberg.

■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte i Ålands hotell och restaurangskola torsdag 4.10 kl. 17.30. Lasse Boedeker håller föredrag om scouting ur ett internationellt perspektiv. Styrelsemöte hålls kl.16.30.

■ **Hammarlands marthaförening:** Månadsmöte tisdag 9.10 kl 19.00 i Marthabo. Maria Rosbäck förevisar hälsomagnetband med mera.

■ **Kvinnfolk:** Alla spelmän välkomna och spela tillsammans på "Öppet hus" i Önningebymuseet fredag 5.10 kl 19.00.

■ **LC Åland Södra:** Klubbens fisketävlingen i lördag inställd. Nytt datum lördag (prel.) 6.10. Samling kl 12.00 vid Marsund. Anm. till Lasse Häggblom; tel.0457 382 8380. OBS! Års-

Föreläsning om övervikt

■ Den svenska författaren och vetenskapsjournalisten **Miki Agerberg** håller ikväll, onsdag, en föreläsning om övervikt.

Agerberg har skrivit flera uppmärksammade böcker om bland annat depressioner, missbruk och beroende. I januari utkom hans bok *Ormen i paradiset* - om den globala fetmaepidemin. Nu besöker han alltså Åland och föreläser under samma rubrik.

Bland annat ska han tala om utveckling och orsaker till den ökande andelen överviktiga i samhället samt om vad man kan göra för att förebygga och behandla övervikt.

Föreläsningen, som är gratis och arrangeras av folkhälsan i samarbetet med social- och miljöavdelningen, hålls ikväll klockan 18.30 i självstyrelsegårdens auditorium. (ab)

Hammarland sålde industrimark

■ **HAMMARLAND.** Fullmäktige i Hammarland beslöt vid sitt senaste möte godkänna försäljningen av två kvartersområden av fastigheten Företagsmarken till byggnadsföretaget Andersson & Boman Ab. Det ena området är på 3.750 kvadratmeter och det andra på 2.790. Kvadratmeterpriset är 1 euro och 50 cent.

månadsmöte torsdag 4.10 kl. 19.00 på Ulfby Källarkrog. Vid förhinder meddela vänligen klubbmästaren.

■ **Lumparlands marthaförening:** Möte tisdag 9.10 kl 19.00 hos Runa i Båtvik.

■ **Norra Ålands pensionärer:** Musik- och sångcafé i Rosengård onsdag 3.10 kl 14.00. Christer och Sture sköter musiken.

■ **Power Club:** Höstlovskul med Power Club; filmvisning torsdag 18.10 och Disco Bowling fredag 19.10 Först till kvarn! Anmäl senast 14.10 via mejl!

■ **Power Club:** Måndagsklubben för medlemmar drar igång på Tvär-san kl 17.30 - 20.30 (drop in) Max 30 ungdomar/kväll. 29.10 Halloweenpysel + film. 26.11 Spelkväll. 10.12 Lussebak + mys. 17.12 Julgodis + film.

■ **Power Club:** Pool Disco på Mariebad lördag 10.11 kl 18-20.45. Cafét öppet för försäljning av korv, hamburgare, läsk, godis etc. Anmälan via mejl senast 5.11.

■ **Saltviks församling:** Pensionärsträffar i Mariagården torsdag 4.10 kl 11-13. Gäst: Rolf Landström visar bilder och berättar om Anderna, ring för transport. Ö. Saltvik, Lotta taxi tfn 43 671 eller Sussie taxi tfn 43 413. V.Saltvik, ring Birgitta tfn 0457 548 3036 för busstransport.

■ **Ålands kyrkosångskrets:** Kyrkokörerna håller övning i Mikaelsgården söndag 7.10 kl 15.30, kaffe ca kl 17. Kyrkosångsfest "Sjung med glädje till Guds ära" söndagen den 7.10 kl 18.00 i Finströms kyrka. Stor kör, enskilda körer, barnkörer och solister, psalmsång.

OBS! Det händer

**ONSDAG 3.10
FÖRBÖN, SÅNG**

■ ■ Mariehamn St Mår-
tens kyrka kl 19.00. Sissi
Unila predikar, taizésånger.
Efteråt tesits.

FÖRELÄSNING

■ ■ Högskolan på Åland,
Neptunigatan 17, kl 13.00.
Föreläsning åländska kyrkor
med professor Åsa Ringbom.
Därefter exkursion till Jomala
kyrka (Obs! egen transport).

■ ■ Självstyrelsegårdens
auditorium kl 18.30-20.30.

"Ormen i paradiset". Miki
Agerberg, vetenskapsjour-
nalist och författare, talar om
utveckling och orsaker till
den ökande andelen övervik-
tiga i samhället. Vilka åtgär-
der finns och vad kan man
göra för att förebygga och
behandla övervikt.

■ ■ Ålands bildningsför-
bunds lokal, Ålandsvägen
36, kl 19.00. Bo Söderholm
berättar om sjöpost.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklub-
ben kl 22.00. Dj Tony.

PROSTERIDAG

■ ■ Jomal kyrka/för-
samlingshem kl 12-15.00.
Biskop Gustav Björkstrand
predikar i kyrkan och håller
föredrag i församlingshem-
met.

VANDRING

■ ■ Samling hos Karl-
Gunnar Karlsson i Vivas-
teby/Norra Bomarsund kl
19.00. Karl-Gunnar Karlsson
leder vandrigen.

**TORSDAG 4.10
FÖRELÄSNING**

■ ■ Högskolan på Åland,
Neptunigatan 17, kl 13.00.
Föreläsning om åländska kyr-
kor med professor Åsa Ring-
bom. Exkursion till Finströms
kyrka och därefter Sunds
kyrka (Obs! egen transport).

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklub-
ben kl 22.00. Bar dj.

VISCAFÉ

■ ■ Café Vreten i Folk-
hälsans allaktivitetshus
kl 19.00. Viscafé med Stäni
Steinbock och Helena Flöjt.

VERNISSAGE

■ ■ Kakehallen kl 18.0-
20.00. Carina Nyberg visar
verken "Mot ljuset och andra
instinkter" och "Unison:
Åland".

ÖPPET HUS

■ ■ Kyrkby högstadie-
skola kl 9.00-15.00. Du får
tillfälle att ta del av undervis-
ningen, träffa lärare och övrig
personal.

■ ■ Ålands hälsoalterna-
tivs kansli Storgatan 14
kl 19.00. Öppet hus, mingel-
party och fria diskussioner.

**Telefonkatalog
på nätet**
www.nyan.ax

Marianne Syrén fick årets Syster Valborg

**Syster Valborg för år 2007
har tilldelats sjukskötaren
Marianne Syrén, Jomala,
som arbetar på psykia-
triska rehabiliteringsav-
delningen vid Grelsby
sjukhus.**

Det är 14:e gången Ålands
sjuksköterskeförening delar ut
denna utmärkelse, som ges till
en speciellt yrkesskicklig person
inom vården. Det är i år första
gången Syster Valborg går till
en person som är anställd inom
psykiatri.

I motiveringen heter det att
Marianne Syrén är en männis-
ka som har förmågan att stän-
digt använda hela sin person,
sitt kloka huvud, sin varsamma
hand och sitt goda hjärta i det
dagliga vårdarbetet med patien-
ter som lider av långvarig psy-
kisk ohälsa. Hon har ett starkt
etiskt förhållningssätt i sitt ar-
bete, en förmåga att alltid gå på

Prisad i vården. Marianne Syrén har tilldelats årets Syster Valborg. Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

djupet, att använda både sin
andliga dimension och sitt
teoretiska kunnande, att se
människan och dela hennes
lidande, också då lidandet
tar sig uttryck i stor tystnad
eller i högljudda känslöytt-

ringar. Hon är en god före-
bild för andra inom yrket.

Detta enligt sjuksköterskeför-
eningens motivering.

I Nya Åland lördagen den 13
oktober publiceras ett porträtt
av Marianne Syren. (ka-f)

Räddningsverket 50 år

■ Det blir både öppet hus,
jubileumsfest och historik
när stadens räddningsverk
firar 50 årsjubileum.

Öppet hus blir det på lör-
dag nästa vecka klockan
12-16. Programmet för da-
gen tar räddningsnämnden
beslut om på mötet inkom-

mande måndag. Då tar man
också beslut om datum för
festen.

Nämnden har under året
sammanställt en historik
över räddningstjänsten i Ma-
riehamn för åren 1957-2007.
Historiken presenteras på
mötet. (ht)

Skördefest i Mariehamn

■ På söndag, den 7 oktober,
hålls skördefest med vid-
hängande auktion i Marie-
hamns församling.

- Det är en mångårig tra-
dition, säger kaplan **Liisa
Andersson**. Den som vill
får gärna skänka grönsaker,
frukter och annat till fes-
ten.

En del av gåvorna läggs
fram vid ett bord invid alta-
ret i kyrkan.

Efter högmässan stundar
auktion i församlingshem-
met, där kyrkoherde **Jan-
Erik Karlström** svingar klub-
ban. I samband med auktionen
bjuds kyrkkaffe. (ka-f)

LAGTINGET

185

STADSFULLMÄKTIGE

530

CHRISTIAN BEIJAR

Socialdemokraterna

Lunchbuffé
Onsdag 3.10

Rimmad oxbringa,
rotmos, GL

Kokt torsk med ägg-
och pepparrotssås, G

Ädelostgratinerad
blomkål, G

Dagens soppa

ARKIPELAG

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

ABF

INTEGRATIONSDEBATT
i Stadsbiblioteket tisdag 9.10 kl 18.30-20.00

Varför finns ingen integrationslag på Åland?
Skall vi ha hemspråksundervisning?
Är språkundervisningen för inflyttade tillräcklig?
Finns det diskriminering av invandrare?
Hur röstar man? Vem får rösta?

De politiska partierna medverkar

Arr. Arbetarnas bildningsförbund
Ålands mångkulturella förening

Stöd för miljöbil

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

Ålands Landskapsrätt 2007
Receptet insamlat av Kaj Lundberg

Gratäng på abborre och äpple
4 portioner

8 st abborrfilåer (befria)
160 g parjolök
3 st äpplen
100 g ost (river)
2-3 dl grädd
smör
skorpmjöl
salt
svartpeppar

Smörj ugnsformen med smör och lämna 2 matskedar smör i
botten på formen. Panera abborrfilåerna i skorpmjöl. Skär
parjolöken. Varva parjolök och abborre i formen. Salta och
peppra på fisken.

Skär äpplet i tanna strimlor och lägg det ovanpå fisken.
Täck sedan allt med en god åländsk ost. Grädda detta i 200
grader i ca 10 minuter, håll sedan på grädd och grädda ge-
terligare ca 10 min. Servera gärna med pressad potatis (går
även bra med kokt potatis).

**ÅLANDS
KOCKARS
FÖRENING**

www.alandskockar.ax

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG
vardagar 10.00-19.00, lördagar och söndagar 11.00-16.00

TILLFÄLLET

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Jag har klättrat på önskningsens steg, jag har gått ett par fjät – så jag vet att den stegen är hög som en himmel och allt är fåfänglighet.

NILS FERLIN

Lekfullt kulturjippo i Jomala

Jippomakare. Gunilla Jansson, Olle Strömberg, Kari Niskanen och Stäni Steinbock hoppas på hyggligt utomhusjippoväder i Jomala på lördag. Foto: ERKKI SANTAMALA

Med betoning på kultur och lekfullhet skall det bli friluftsfest i Jomala Prästgården på lördag eftermiddag.

Arrangörerna räds inte att det redan är oktober men hoppas nog på hyggligt väder och många lekfulla besökare.

”Hippo-jippo” kallas tillställningen på gräsmattan mellan Kommungården och Kantorsgården. Enligt konstnär **Kari Niskanen**, som tog initiativet, syftar Hippo på flodhästen, Hippopotamus amphibius. Flodhästen var ett viktigt djur för honom redan som barn och

ett motiv i flera konstverk som han gjort genom åren.

Tidigare har biblioteks- och kulturnämnden ordnat med ljusfester men nu försöker man sig på något annat, förklarar **Gunilla Jansson** som är biblioteks- och kulturchef i kommunen.

”Skojigt, lekfullt”

Klockan 12 kör man i gång och under eftermiddagen bjuds det på både lekar och program av olika slag.

Det blir ”Skojigt med clownen Jolle” (**Olle Strömberg**), som bland annat bjuder på balanslekar och trollerier, och ”Lekfullt med **Stäni Steinbock**”

som kommer med egna visor. Under Kari Niskanens ledning skall unga kunna vara med och måla – eller snarare måla om – tre olika konstverk, däribland den stora flodhäst som han en gång ställde ut vid stadsbiblioteket.

– Jag har tröttnat på dess rosa färg, säger Niskanen.

Konstutställning

Till Hippo-jippet ordnar han med en utställning utomhus och vandrar man över till kommunbiblioteket kan man ta del av mera konst.

Därställer nämligen **Elvi Henriksson** och **Mikaela Elfsberg** ut målningar medan **Inga-Britt**

Wiktorsson visar den fotoutställning som hon tidigare i höst visade i biblioteket i Godby.

Konstnärerna har donerat verk som vinner i ett konstlotteri som hålls under dagen.

Brandbil

Tvårs över vägen från festplatsen ligger Jomala brandstation och frivilliga brandkåren kommer att ställa upp en brandbil på festplatsen under dagen för att de som kommer till jippet skall kunna bekanta sig med den och med frivilliga brandkårens verksamhet.

Gunilla Jansson säger att man givetvis hoppas på uppehållsväder, men att aktiviteterna nog

genomförs även om det blir lite småregnet.

– Vi skall ställa upp partytält för serveringen, förklarar hon.

Det man kan se fram emot i fråga om lekamlig spis är grillad korv, kaffe, saft och hembakat.

Flera arrangörer

Arrangörer utöver biblioteks- och kulturnämnden och Kari Niskanen är Jomala församling, Folkhälsan i Jomala, Vikinga-åsens skola och Jomala FBK.

Klockan 12 på lördag kör man i gång och tillställningen avslutas kl 16.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Savoybeslut tidigast på torsdag

Det blev inget ställningstagande ännu i går till frågan om ett eventuellt skydd för Bio Savoy-fastigheten i Mariehamn.

Ärendet var uppe till enskild föredragning hos kulturminister Camilla Gunell som dock beslöt föra det till regeringens plenum på torsdag.

Som Nyan kunde berätta i lördags har Ålands byggnads- och värdförening, som är en underförening till Ålands Vänner, tagit initiativ till ett skydd av såväl interiör som exteriör på biograffastigheten.

Initiativet, som är riktat till landskapsregeringen, har beretts av landskapsantikvarie **Viveka Löndahl** som förde det

till enskild föredragning i går. Eftersom frågan är av stor vikt beslöt kulturminister Camilla Gunell dock föra den till prövning i plenum så att hela regeringen får ta ställning.

Lag om skydd

Initiativtagaren vill att byggnaden skyddas i enlighet med landskapslagen om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Lagen, som är från år 1988, ger bland andra föreningar som verkar för bevarande av kulturella traditioner rätt att ta initiativet i skyddsärenden.

I lagen sägs att landskapsstyrelsen (numera landskapsregeringen) efter att ett ärende om skydd anhängiggjorts – och det är fråga om en sådan byggnad som lagen avser – skall utfärda förbud mot att vidta åtgärder som kan äventyra byggnadens kulturhistoriska värde. I skrivelsen till landskaps-

regeringen hänvisar initiativtagarna bland annat till att byggnaden är ritad av **Erik Bryggman** och torde vara den enda fullgångna funkisbyggnaden i Mariehamn.

Ingen bioverksamhet

Frågan om Savoys framtid har blivit akut sedan **Tom Andersson**, som länge drivit bioverksamheten beslutat lägga av och sälja sin andel i fastigheten. Redan tidigare hade ägarna – efter att först ha erbjudit staden att köpa eller hyra fastigheten – bjudit ut den till försäljning på öppna marknaden. Den som lämnat det högsta budet skall, enligt uppgift, inte vara intresserad av att fortsätta med bioverksamheten i huset.

Efter att Tom Andersson visade sin sista film i juli har Mariehamn varit utan bioverksamhet. Filmklubben Chaplins erbjudande om att driva bio-

Skyddsvärt? Ett eventuellt skydd av Bio Savoy ligger nu på regeringens bord.

Foto: ANDREAS DIENERST

grafen vidare under ett år har också avisats av de nuvarande ägarna.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Grafiska julkort kan man göra

i en workshop i Ålands konstförenings grafikverkstad vid Fabriksgatan 4 i Mariehamn på lördag och söndag, den 6 och 7 oktober, kl 10-16.

Man får prova på olika grafiska tekniker som, linoleumsnitt, tornål, linjeetsning, akvatint, fotoetsning och collografi. Material finns på plats.

Deltagaravgiften är 15 euro för medlemmar och 20 euro för icke medlemmar. Materialet betalas separat på kursplatsen.

Anmälningar mottas av **Tiina Barck** tel 54 096 och 0400 722 891 e-post: tiinabarck@gmail.com eller **Kirsi Strand** tel 49 671 och 0457 342 91 66

epost:kirsistrand@aland.net. □

Svenska Teatern i Helsingfors

har haft premiär på den nyskrivna pjäsen om Mannerheim och i anslutning till detta visas i samarbete med Hufvudstadsbladet en utställning om Finland under 90 år. Utställningen uppmärksammar teaterpjäser och tidningsartiklar från varje årtionde under självständighetstiden. Dessutom lyfter utställningen fram händelserna som behandlas i pjäsen ”Mannerheim – Mannen och myten”, som är en officiell del av firandet kring Finlands 90-åriga självständighet.

Utställningen pågår till den 7 december. □

Nordiska språkbroar

med kortfilmer skall byggas under hösten och 25.000 nordiska skolelever skall bli bättre på att förstå varandras språk. Projektet ”Norden i Bio” lanseras i år för 10-12-åriga elever i Norden. Med bra film ska grannspråksundervisningen i Norden vitaliseras. Den samnordiska satsningen finansieras av bland annat av Nordiska ministerrådet och skandinaviska filminstitutet.

Förutom en dvd med fem nordiska kortfilmer erbjuds nordiska språklärare ett nyskrivet undervisningsmaterial.

Materialet beställs via hemsidan www.nordenibio.org. Här finns undervisningskompendium och dialoglister för nerladdning, och ett kontaktforum där elever och lärare ges möjlighet att löpande diskutera språk och filmer i anslutning till undervisningen.

Alla filmerna är textade på finska, svenska, danska, norska och isländska. Dvd-tekniken möjliggör för läraren att fritt välja textning till filmerna i undervisningen.

Hemsidan innehåller också särskilda artiklar om nordisk språkförståelse av bland andra **Birgitta Lindgren** vid Språkrådet. Språkundervisningen blir det centrala i projektet, men tanken är också att öka intresset för nordisk film, nordisk kultur, historia, identitet och identitetsskillnader. □

Afternoon Tea på museet!

fredag och lördag kl. 14-16
12 € / person

Vill du vara säker på att få plats
så boka på tel 25426
Endast 30 platser/dukning

Provgroparna i Långbergsöda:

Mörn kräver beslut

Markägaren Klas Mörn i Långbergsöda vill efter Hfd:s avgörande ha ett formellt beslut om ersättning från landskapet.

Han säger att ett sådant måste tas eftersom Hfd gick på hans linje och undanröjde besvärsträtten i ett tidigare beslut.

I lördags berättade Nya Åland om Högsta förvaltningsdomstolens avgörande gällande ersättning till markägarna för de gropar som museibyran grävde i Långbergsöda på 70-talet.

I avgörandet står det att markägaren Klas Mörns besvär avvisas utan prövning, vilket landskapsregeringen tolkar som att den har gjort rätt processen igenom.

Klas Mörn yrkade också på att besvärsträtten till landskapsregeringens beslut för ett par år sedan, att inte betala ut ersättning till markägarna, ska tas bort.

– Det gjorde jag eftersom landskapet i sitt senaste beslut hänvisar till ett beslut från 1980. Men då tog landskapsstyrelsen inte något beslut, utan ställningstagandet grundade sig på ett kommittébetänkande.

”Man blir lurad”

Mörn menar därför att beslutet för ett par år sedan inte är något giltigt beslut. Hfd gick på hans linje och undanröjde besvärsträtten.

– Nu vill jag ha ett ordentligt

Väntar på nästa steg. Markägaren Klas Mörn vill ha ett formellt beslut från landskapsregeringen gällande provgroparna i Långbergsöda. Först efter det kan han eventuellt besvara sig i ärendet.

Foto: MAGNUS ANDERSSON

beslut från landskapsregeringen om hur man ska göra för att ersätta oss. Innan jag får ett sådant kan jag inte gå vidare.

Han är mycket besviken på hur landskapet har hanterat hela ärendet.

– Man blir lurad och tappar sina rättigheter när det inte

finns något formellt beslut. Vi kommer antagligen att få ett nej, men det är viktigt att det görs så att vi har något att besvara oss mot.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Åland mötesplats för parlamentariker

Åland kan bli en framtida mötesplats för riksdagsledamöter från Finland och Sverige.

Lagtingets talman **Barbro Sundback** (s) besökte i går riksdagen och tog upp den här frågan med riksdagens talman **Sauli Niinistö** (saml).

– Nu besöker de Åland var för sig. Niinistö var mycket intresserad av förslaget att de skulle mötas på Åland, berättar lagtingets biträdande direktör **Susanne Eriksson**.

Sundback träffade också **Erkki Tuomioja** (s), som är ordförande för riksdagens stora utskott, EU-utskottet, samt utrikesutskottets ord-

förande **Pertti Salolainen** (saml).

Kontroll i s-lagen

Med Tuomioja diskuterades Ålands önskemål om ökat inflytande i EU. Framförallt diskuterades den här gången Ålands möjligheter att medverka i kontrollen av närhetsprincipen, det vill säga att EU inte fattar beslut i frågor som borde avgöras på en lägre nivå.

Bedömningen blev enligt Susanne Eriksson att det kan finnas vissa möjligheter att ta in skrivningar om detta i självstyrelselagen. Bestämmelserna skulle då gälla hur Ålands åsikter i subsidiaritetskontrollen kommer till uttryck.

Den här diskussionen fördes mot bakgrund av att det plane-

rade nya reformfördraget för EU innebär ett ökat inflytande för de nationella parlamenten.

Samma krav

Med Pertti Salolainen förde Sundback och Eriksson en allmän diskussion om reformförslaget, som sannolikt kräver bifall från lagtinget för att träda i kraft. Sundback redogjorde för inställningen på Åland, som är densamma nu som beträffande det tidigare föreslagna konstitutionella fördraget.

Där har Åland krävt ökat inflytande på EU-ärenden för att ge sitt bifall.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Telefonkiosk på Vårdö funkar bra ännu

Även på Vårdö finns en fungerande telefonkiosk.

I tisdagens tidning berättade vi om det som antogs vara Ålands sista telefonkiosk. Den finns utanför butiken i Lumparland.

Följande dag fick **Brage Blomqvist** ett samtal, faktiskt från en annan telefonkiosk, från Vårdö.

– Jag gick ut för att kolla om den fortfarande fungerar, sa **Riita Johansson**, som driver Närbutikens i Vårdö, närmaste granne med telefonkiosken.

Ännu en?

Ett och annat telefonkort säljer hon ännu i butiken, lät hon också hälsa.

Brage Blomqvist hade i häs-

Funkar också ännu. Telefonkiosken på Vårdö funkar ännu, intygar Vårdöbor.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

tigheten glömt bort telefonkiosken i Vårdö.

– Det kan faktiskt ännu finnas en, i Hummelvik, säger han.

De här telefonkioskerna får

stå kvar så länge de lämnas i fred. Det går att ringa nödsamtal gratis från dem, alltså där man slår 112. I övrigt fungerar de med telefonkort. (ka-f)

Erfarenhet ger trygghet!

ROGER JANSOON

Rösta på
14
till lagtinget

561
Stadsfullmäktige

ÅLANDSTIDNINGEN FOTO: © JAN NORDLUND

Svart som natten!

LG

Life's Good

160 GB
hårddisk

Time Machine

42PT 85 42" Plasma TV

HD Plasma med ClearFilterPro och 100Hz, Resolution: 1024 x 768p, Brightness: 1500, Contrast: 15 000:1, Respons time: 0,001 ms, 160 GB Hårddisk (57 tim. inspelning), 2 x DVB-T tuner, Full HD XD Engine, Surround MAX (4högtalare), 1000 sidor snabbtext med undersidor, 2 x HDMI, PC ingång, Component

1599€

FB 162 Mikro HiFi-system

Europas bästa kompaktsystem

2 x 80 watt, DVD spelare, Touch knappar, 3 vägs högtalare, XTS-pro heldigital förstärkare, DVD/CD/WMA/MP3 uppspelning, Aux ingång, USB ingång, Karaokefunktion

320€

expert

Ekonomiegatan 3
Tel 14 400

STRANDBERG

vardagar 9-17
lördagar 10-14

VALET 2007

Sist ut i Nya Ålands serie med partiledarintervjuer är liberalerna på Ålands ordförande Viveka Eriksson.

(lib) ser styrkan i mitten

Lantråds kandidat. Liberalernas ordförande Viveka Eriksson vill bli nästa lantråd och verka för kultur i samhällets regi. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Liberalerna är ett parti som utgår från individen, men när det gäller de egna kandidaterna vill man inte prata om individer.

Partiet förordar sans och balans och vill göra om den åländska näringsrätten.

Liberalerna på Åland är enligt ordföranden **Viveka Eriksson** ett parti som bygger på liberala värderingar och betonar allas lika värde, frihet under ansvar och den regionala balansen i landskapet.

– Vi för en solidarisk regionalpolitik och förespråkar sans och balans, framförallt när det gäller självstyrelsepolitiken. Vi vill i första hand utnyttja de ramar som redan finns. Innan vi pratar om övertagande av skattebehörighet vill vi ha mer sakkunskap.

Företagandet är också viktigt för liberalerna. Partiet vill förenkla och underlätta för nya företagare.

– Vi har också en plan för kvinnligt företagande, säger Viveka Eriksson.

Hur kan man underlätta för nya företagare?

– Man skulle genom kommunalbeskattningen kunna göra olika avdrag.

Hur skiljer sig liberalerna från socialdemokraterna?

– Vi tänker underifrån och har individen som utgångspunkt.

”Skyddet fungerar inte”

Enligt Eriksson ser sossarna mer ovanifrån och ritar från det perspektivet kartor. Som exempel nämner hon Struktur -07 och planerna på ett minska antalet kommuner.

– Vi ligger nära socialdemokraterna när det gäller synen på självstyrelsen och nära centern när det gäller regional- och näringspolitik.

Liberalerna vill liksom centern bilda en landskapsregering som har brett stöd i lagtinget. Vilka partier som bör ingå i den vill Viveka Eriksson inte gå närmare in på.

– Men det har funnits en styrka kring partierna i mitten; centern och liberalerna.

En fråga som får liberalerna att sticka ut är uppluckringen av näringsrätten. Partiet vill ta bort kravet på att två tredjedelar av styrelsen i de företag som verkar på Åland måste ha åländsk hembygdsrätt. Dessutom vill man ta bort kravet på att verksamhetsspråket måste vara svenska.

– Det är svårt att försvara den regeln nu när många åländska företag verkar på en internationell marknad. Vi vill underlätta för företag som vill etablera sig på Åland.

Ser du inga risker med att ta bort delar av ett språkskydd?

– Men det fungerar inte som ett språkskydd som det ser ut i dag. Och kravet på att kontakterna med det åländska samhället ska ske på svenska vill vi ha kvar.

Lyceet utanför

Även jordförvärvslagen vill liberalerna se över.

– Vi vill underöka hur det kan bli lättare för företag och enskilda att köpa mark. Vi kanske bör bli mer pragmatiska, utan att för den skull släppa det helt fritt. Det är viktigt att vi inte helt släpper strandskyddet.

Liberalerna har från sin oppositionsposition ivrigt kritiserat landskapsregeringens förslag till gymnasiereform. Istället för Struktur -07 vill liberalerna att reformen ska genomföras stegvis under en femårsperiod.

– Först vill vi se att rektorerna samarbetar och sedan kan det bli tal om lagstiftning. Vi vill se vad som går att göra i det nuvarande systemet.

Viveka Eriksson är också tveksam till att Ålands lyceum ska ingå om gymnasieskolorna slås ihop.

– Den studieförberedande utbildningen är så annorlunda.

Vad kompromissar ni inte bort om ni ingår i landskapsregeringen efter valet?

– Det är en svår fråga. Vi har vårt idéprogram och ska följa det så långt det är möjligt. Vi kan inte vara 100 procent ka-

tegoriska, utan tänker långsiktigt.

Kommunala avdrag

På kulturområdet har liberalerna flera konkreta förslag. Bland annat vill de satsa på kultur i kk-huset, biografverksamhet och en professionell teater.

– Alla de sakerna hänger samman. Vi bygger ett hus för 15–16 miljoner euro med samhällsmedel och då måste det finnas någon samhällsnytta. Det kommersiella får inte helt ta över. Om vi ger pengar till kultur så ger det välbefinnande för befolkningen och vi får intäkter genom kulturturism.

Hur tänker ni kring en proffsteater?

– Delar av de medel som vi avsätter för kultur i kk-huset kan gå till en professionell teater. Om man ser på hur välbesökta sommarens teateruppsättningar varit så finns det potential.

I sitt valprogram skriver liberalerna att utkomststödet ska ses över.

– Vi vet inte exakt var det ska landa, men vi vill utreda och gå igenom. Framför allt vill vi utreda andra vägar så att man undviker utkomststödet.

Vad är det för vägar?

– Man kan ändra det kommunala avdraget så att det gynnar låg- och medelinkomsttagare.

Tränat som chef

Liberalerna trummar ut budskapet ”Ett nytt ledarskap” och lanserar Viveka Eriksson som lantråds kandidat.

Varför skulle du bli ett bra lantråd?

– Det viktiga är inte lantråds-posten, utan vad vi kan göra tillsammans.

Men om ni blir största parti är sannolikheten stor att du blir lantråd.

– Tror du att diskussionerna om en allians helt har dött ut?

Ser du en stor risk att ni lämnas utanför regeringen även om ni blir störst?

– Det skulle vara olyckligt för väljarna.

Hur ser du på att du saknar erfarenhet från landskapsregeringen?

– **Fredrik Reinfeldt** hade inte suttit i regeringen är han blev statsminister. Jag har varit chef inom specialomsorgen och suttit i lagtinget sedan 1995. Dessutom är jag ordförande i fullmäktige i Finström, så jag har tränat mycket i ledande positioner.

Kandidat sticker ut

Liberalerna har en lagtingskandidat som heter **Fredrik Gustafsson** och som argumenterar för en helt annan samhällsordning än den som eftersträvas i partiprogrammet. Gustafsson vill att det offentliga sektorn ska vara mycket liten och marknaden näst intill fri.

– Vi har en klar linje med samhällsfinansierad välfärd och han har skrivit under valprogrammet, säger Viveka Eriksson.

Fredrik Gustafsson har också på insändarplats deltagit flitigt i debatten om en samhällsfinansierad biograf och fått mothugg av partikollegor. Även när det gäller en eventuell motorbana i Eckerö har liberaler varit oeniga i sina insändare.

– Självklart är vi inte 100 procent eniga i alla frågor. Det vore konstigt. Att vara liberal är att diskutera och pröva olika möjligheter.

Att vara liberal är att vara klugen, har det också sagts.

– Det stämmer inte alls. Det är propaganda. Att vara liberal är att lyssna och ta med olika argument som sedan ligger till grund för beslut.

Flera i Nya Ålands valpanel anser att det är för mycket tjafs och för få konstruktiva samarbeten inom politiken. Viveka Eriksson håller delvis med.

– Tyvärr fokuseras det på konflikterna i massmedia och då tror man som medborgare att det är så det ser ut. Det är både mediernas och politikernas ansvar att berätta vad som görs gemensamt.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

”Orka bry sig”

– Det är tröttnande när diskussionerna blir stående på stället. Beskattningsbehörigheten är en sådan sak.

VALET 2007

Drar jämnt. "Vi har det nog ganska bra där ute" säger kommunfullmäktiges ordförande Dan-Johan Dahlblom. Så här såg det ut under Getadagen i somras.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ingvar Björling ställer upp för Getalistan i årets kommunval, men listorna är inte så viktiga menar han. "Folk röstar på en rediger människa."

Arkivfoto: MAJ-LEN LINDHOLM

Ständig kamp om pengarna

"Vi har slitit, kämpat och nåsät om pengar". Så beskriver kommunstyrelsens ordförande Ingvar Björling de senaste fyra åren.

Det är helt enkelt svårt att få pengarna att räcka till, menar Ingvar Björling.

– Vi skulle vilja satsa mer på omsorgen. Inte bara äldreomsorgen utan till alla som behöver särskild service, som till exempel utvecklingsstörda.

Under nästa mandatperiod byggs hemgården ut än en gång.

– Det är tredje gången hemgården byggs ut. Vi har många äldre i kommunen men inte fler än vad många andra kommuner har. Strävan är förstås att man skall kunna bo hemma så länge som möjligt.

Femton personer ställer upp i höstens val för två olika listor: Getalistan och liberalerna. På Getalistan ställer allt från socialdemokrater till Ålands framtid upp.

– Jag bryr mig inte om hur många som ställer upp för de olika listorna. Det här är ett personval och folk röstar på en rediger människa.

Kommunstyrelsen har nio platser som skall tillsättas. Man har anhängit om särskild dispens för att få kandidaterna att räcka till.

– Det här valet har vi hyfsat många som kandiderar. Det ser betydligt bättre ut än i förra valet.

Det är också positivt att så många yngre etablerat sig i kommunen och byggt hus. Egenföretagandet har också ökat i kommunen.

– Avståndet har inte så stor betydelse i dagens läge. Det är inte så långt att pendla.

Omstruktureringar har präglat Geta

GETA

Samarbetet mellan Finström och Geta har varit huvudfrågan under den senaste mandatperioden. Det menar kommunfullmäktiges ordförande Dan-Johan Dahlblom.
– Vi har genomfört mycket, bland annat har vi slagit ihop byggnadsnämnden och mycket på den sociala sidan. Vi är alltid lite före i Geta och har redan förverkligat mycket av vad alla andra pratar om.

De senaste fyra åren har inneburit stora omstruktureringar i kommunens byråkrati. Så långt det är möjligt har man valt att slå ihop nämnder. De kommande fyra åren fortsätter på det inslagna spåret, menar Dan-Johan Dahlblom.

– På sikt vill vi förstås sänka skatterna så att det skall bli mer attraktivt att bo här. Den politiska viljan finns för att öka inflyttningen.

Kompetensvinst

Dan-Johan Dahlblom tror inte på att bygga simhallar och innebandyhallar för att öka inflyttningen.

– De kommuner som har förutsättningar för det skall bygga hallarna.

Anledningen till att kommunen gärna utvecklat samarbetet till andra kommuner och fram för allt till Finström, är att man på så sätt hoppas minska kostnaderna.

– Alla gånger har kostnaderna inte minskat, men vi har vunnit kompetens. Dessutom är det enklare att tillsätta tjänsterna då det i allmänhet väcker större intresse att få arbeta heltid och ingå i en större enhet, säger Dan-Johan Dahlblom.

En fråga som samtliga po-

Dan-Johan Dahlblom.
Arkivfoto: SEBASTIAN BOMAN

litiker i Geta står bakom är utbyggnaden av Ålands vatten. En annan prioriterad fråga är omsorgen.

– Vi har en mycket bra skola och ett bra daghem med kompetent personal. Barn från Finström får gärna börja i Geta skola.

Intresset har varit svalt från Finströms sida för skolsamarbete. Dan-Johan Dahlblom skulle gärna se ett gemensamt skoldistrikt.

Fakta/Geta

Invånarantal: 447 (2006)

Antal röstberättigade: 345

Röster i lagtingsvalet 2003: 227

Största arbetsgivare: Kommunen

Skatteprocent: 18,5 %

Bokslut 2006: 28024 euro i överskott

Källor: Åsub, Geta kommuns hemsida

Det här visste du inte om Geta: Kommunen fick troligen en bofast befolkning redan under yngre järnåldern, alltså århundrandena kring Kristi födelse. I skrift omtalas Geta första gången år 1325.

– Det är bara löjligt med kommunrevir.

Om skolan har kapacitet att ta emot fler elever är förhållandena inom åldringsvården den motsatta.

– Vi har utrymmesbrist i åldringsvården och planerar ännu en utbyggnad av omsorgshemmet.

Planerna på sammanslagning med Finström har man lagt på is.

– Eftersom landskapet

inte vill gå den vägen och ge bidrag får Geta vara självständigt än ett tag.

Sammantaget är situationen i Geta positiv.

– Vi har det nog ganska bra där ute, säger Dan-Johan Dahlblom som själv ställer upp för omval.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Framåtanda. Flera unga personer och nya företag har etablerat sig i Geta den senaste tiden. Här Karin Eklund som öppnade Pettas ekologiska hembageri i somras. Med på bilden är också barnbarnet Timothy Lindblom. Foto: ANDREAS DIENERT

Nybygge. Geta skola har byggts om och ut. Skolan blev klar 2003 och i samma hus finns bibliotek, idrottshall och kommunkansli.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Debattvana. Dan Jansén (Hut), Viveka Eriksson (lib), Anders Eriksson (Åf), debattledare Olof Salmén, Gun-Mari Lindholm (ob), Roger Jansson (fs), Roger Nordlund (c) och Barbro Sundback debatterade Ålands självbestämmande.
Foto: ANDREAS DIENERT

Debatt med fokus på egen beskattning

Representanter från Ålands samtliga partier diskuterade i går kväll utvecklingen av Ålands självbestämmande. I ett tidigt skede sattes fokus på hinder i vägen för att Åland skall få egen beskattning.

– Vi kan inte överta något alls eftersom en annan part bestämmer, sa Barbro Sundback (s).

– Om inte vet vad vi vill, vem skall då veta? sa Roger Jansson (fs).

Ett femtiotal personer hade samlats för att höra på Ålands framtids traditionella partiledardebatt. Debattledare var **Olof Salmén**. Frågan hur Åland

skall utveckla självbestämmandet landade i hur Åland skall kunna ta över beskattningen.

– Hur skall vi göra för att få fram vårt ärende i Helsingfors, frågade Barbro Sundback.

– Det har gjorts utmärkta utredningar. Men jag frågar mig varför inte Roslin-utredningen har använts mer? sa **Anders Eriksson (Åf)**.

– Det tog ett halvt år innan den utredningen översattes till finska. Innan dess har vi inte kunnat framföra den och vårt ärende i Finland, sa Roger Jansson som representerade (fs) eftersom partiledare **Johan Ehn** hade förhinder.

– Vi borde vända oss till Finland och utbilda dem om Åland och självstyrelsen. Lobba för vår

sak helt enkelt, sa **Veronika Eriksson (lib)**.

– Kan vi verkligen det? Vi är dåliga på självstyrelsefrågor på Åland. Vi kan inte lobba för det vi inte har kunskap om, sa **Gun-Mari Lindholm (ob)**.

– Det tar många år innan man lär känna personerna man skall lobba mot och hittar ett sätt att kommunicera, sa **Roger Nordlund (c)**.

– Om vi kan enas om att vi vill ha ett hållbart Åland kan vi också enas om att ta över beskattningen. Med egen beskattning kan vi göra Åland hållbart, sa **Dan Jansén (Hut)**.

Fnitter

Dan Jansén glömdes ibland bort av debattledaren Olof Sal-

mén och Dan Janséns försök att lyfta fram frågan om hållbar utveckling på agendan negligerades ganska långt av de andra partirepresentanterna.

– Först måste vi satsa på samhället, sen glider självstyrelsens utveckling på av sig själv, sa han bland annat.

Speciellt under debattens andra timme då publiken fick ställa frågor blev tillställningen stundtals ganska fnittrig.

– En delegation från Åland förde fram till andra finansminister Suvi-Anne Siimes att vi ville ta hand om samfundsbeskattningen. Så snabbt har jag aldrig blivit avvisad av en kvinna förut, sa Roger Nordlund.

Men framför allt diskuterades alltså beskattningen.

– Det finns en rädsla för att Åland skall utnyttja den egna beskattningen och göra Åland till ett skatteparadis, sa Barbro Sundback.

– Åland har större möjlighet än någonsin att ta över beskattningen. I och med Roslin-utredningen har finska politiker börjat intressera sig. Dessutom står det varje år i Finlands budget att Åland kostar 200 miljoner euro, ingenting om inkomster. De finska politikerna vill också ha ett annat system, sa Roger Jansson.

– Det är en lång väg innan vi kan förmedla skattemedlen. Det här blir lätt en pseudo-debatt. Vi är trötta på utredningar. Vi måste få bestämma

över våra egna pengar, för vem är bättre på det än vi själva, sa Gun-Mari Lindholm.

– 1995 fanns en majoritet för att ta över beskattningen. Vad hände? Någon måste ha varit trött under resans gång, sa Viveka Eriksson.

– Men man är alltid två parter, sa Anders Eriksson.

– Det känns inte så bra att vara lantråd då åländska fartyg kan flagga ut över en natt utan att vi kan göra något. Den nuvarande beskattningen är bra för den offentliga sektorn men inte för näringsrätten, sa Roger Nordlund.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Livsstilskurs!

Kom och låt Dig motiveras av vår **Livsstils-och Viktminskningskurs!** Vi träffas en gång i veckan (10 kvällar) och talar om mat, känslor, fett och socker, frestelser, sömnens betydelse, hur tankar påverkar oss och mycket, mycket mera. Dessutom provar vi på motionsformer som styrketräning, stavgång och vattenträning.

Kostnadsfri informationsträff!

Torsdagen den 11 oktober kl. 19.00
Föranmälan senast 8.10

PREnet
- det kompletta viktminskningsprogrammet

ACTiva/Anki Nordman
Ålandsv. 17
(på VIVIDA, Ålandsplan)
e-post:
anki.nordman@aland.net
www.prenet.se

►►► För mer information ring 040 531 0483 ◀◀◀

folkhälsan

Vem vill du se som ÅLANDS LUCIA 2007?

Anmäl din kandidat **senast fredag 12 oktober kl. 12.00.**

Ring tfn 17 430, 12 431 eller skriv under adress:

Luciakommittén, Styrmansgatan 10, 22 100 Mariehamn
eller skicka e-post till fh.aland@folkhalsan.ax

Kandidaterna bör vara födda 1989 eller tidigare
och bör tycka om att framträda och sjunga.
Luciauttagningen är den 14 oktober.

Ditt Saltvik – din värld

GÖR DIN RÖST HÖRD!

Besök oss vid butiken!

Träffa oss fredagen den 19 oktober i Kvarnbo och lördagen den 20 oktober i Kroklund.

Centerns valbil kör till butikerna där du träffar oss!

Berätta vad som är viktigt just för dig.

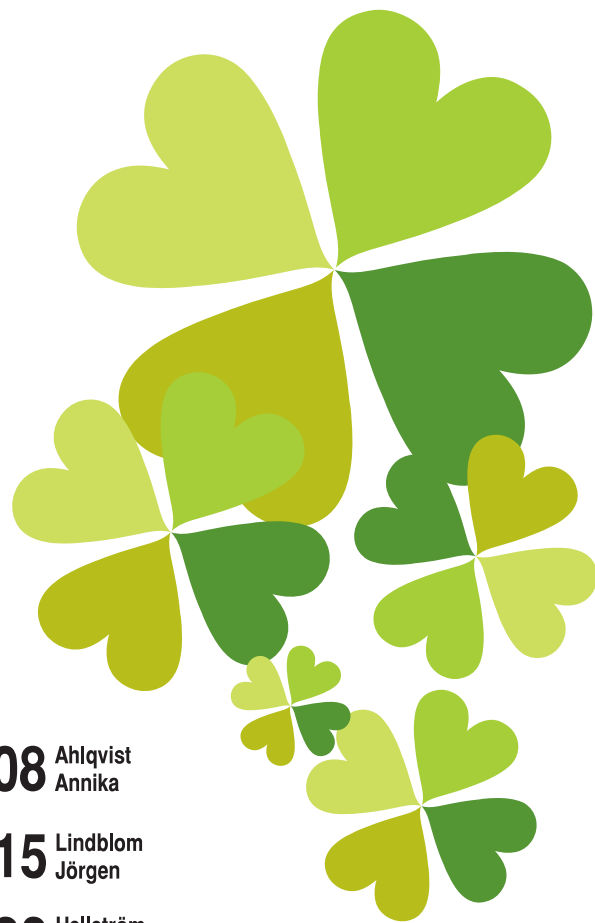
Besök oss i cyberspace!

På Centerns fina hemsida www.centern.ax hittar du alla kandidater inför kommunalvalet.

Läs, tyck till och skicka en e-post, centern@lagtinget.ax.

Vi vill veta vad som är viktigt för just dig.

502 Sjölund Johan	503 Carlsson Nina-Marie	504 Fagerholm Thommy	505 Lindström Henry	506 Söderholm Mikael	507 Björklund Richard	508 Ahlqvist Annika
509 Karlsson Runar	510 Lindström Diana	511 Jansson Tom	512 Eliasson Jesper	513 Jansson Ann-Christine	514 Waldron Chris	515 Lindblom Jörgen
516 Styrström Sofia	517 Söderlund Adam	518 Salmén Jan	519 Fagerström Yvonne	520 Aller-Mattsson Raija	521 Johansson Berit	522 Hellström Bengt

Åland – världens bästa plats att leva på! *Rösta på centern!* **Centern**
för Ålands bästa

15% mera till samma pris!!

Ett begränsat antal:

RECO2 +15%

- dubbelverkande återhämtningsdryck
- fungerar vid alla idrottsgrenar
- effektiv och snabbverkande

Flera junior- och ligalag inom ishockeyn använder RECO2 (bl.a. TPS, Ilves, Lukko och Tapara). Och naturligtvis tusentals personer som utövar kamp- och uthållighetsgrenar. Smaker: jordgubbe och choklad.

26⁹⁰

1260 g (21,35/kg)

ARTRIFIX

- hjälp för lederna

Glukosaminet i Artrifix fungerar som byggämne för lederna- den gör att ledvätskan blir tjockare och den deltar i ledernas egna reparationsmekanismer. Krånglande leder blir bara på några veckor bekvämare. Glukosamin är det mest använda ledpreparatet i Europa. Den är också den mest forskade lednäringen.

15⁹⁰

60 tabl. / 60 g (265,00/kg)

Ledbesvär eller

diagnosticerad artros?

LITOZIN

KAPSLAR OCH PULVER

Snabbverkande Litozin minskar behovet av smärtstillande mediciner och ökar rörligheten i lederna. Passar utmärkt för människor med ömtåliga magar samt fisk och skaldjusalergiker. Litozin innehåller inte laktos.

16⁹⁰

PULVER: 100 g (169,00/kg)
120 kaps. / 104 g (162,50/kg)

TYST NATT!

Snarkning försämrar sömnkvaliteten - både hos snarkaren och den som ligger bredvid. Hiljaista yöta preparatet dämpar effektivt ned ljudet.

51⁵⁰

180 tabl.
100 g (515,00/kg)

Nyhet!
Hjälp mot snarkning!

Nyhet!

Tri Tolonens

BENFOTIAMIN + KROM

För sött liv? Finlänarna blir översöta. Viktig orsak är för söta levnadsvanor. För mycket socker gör att hemoglobinet och andra proteiner förstörs. Glukation gör att blodådrorna, ögonen, njurarna och nervsystemet föråldras. Benfotiamin är en ny B-vitamin, som förhindrar glukationens skadeverkningar. Den förebygger även normala åldersförändringar. Dr Tolonens Benfotiamin innehåller också organiskt krom som dämpar sötsuget.

14⁶⁰

60 tabl. / 30 g

Höstvindarna sänkte priserna!

Nyhet!

MULBERRY™

Mot sötsaksbegär och som stöd för viktminskning

- succen från Sverige äntligen i Finland
- hjälper till att hålla sötsaksbegäret under kontroll
- balanserar blodsockret och minskar aptiten

21⁵⁰

60 tabl. / 65 g (330,77/kg)

Förstärkning till hösten!

MIVITOTAL PLUS

Starkt och välupptagligt vitamin-mineralpreparat, som är uppiggande och förbättrar motståndskraften.

34⁹⁰

1000 ml (34,90/l)

21,40

500 ml (42,80/l)

Nyhet!

Bioteekkis

DIACAPS

Mångsidigt och effektivt preparat för att balansera blodsockret och för att öka kroppens insulinkänslighet. Förhöjt blodsocker är allmänt och ett hela tiden ökande problem. För lite motion, fetma runt midjan, sockerriik och fet kost höjer blodsockret. Din midja är en hälsorisk om måttet är:

- 94 cm hos män
- 80 cm hos kvinnor

26⁹⁰

60 kaps. / 30 g

REDRIZ + Q10 - kolesterol under kontroll

Monokoliner i rött ris förhindrar effektivt bildandet av kolesterol i levern och den påverkar därför även det ärftligt höga kolesterolet. RedRis+ q10 innehåller även ubiquinon som verkar i kroppen som "energiaktivator".

12⁵⁰

60 tabl. / 54 g (231,85/kg)

Hela familjens oljealternativ

OMEGAT

Innehåller alla omega-3, -6, -7 och 9-fettsyror samt D- och E-vitamin i samma kapsel.

34⁵⁰

120 kaps. / 90 g (383,33/kg)

Längdhopparen Tommi Evilä rekommenderar: Ta Omega-3 + ADE alla dagar du inte äter fisk.

Fritt flöde i kroppen!

VITAMAR OMEGA-3 + ADE

- omega-3 fettsyror och vitaminer som skyddar cellerna
- viktigt för hjärtat och blodcirkulationen
- för huden och lederna
- för ögonens välmående
- viktigt för en välfungerande hjärna

9,90 / burk

100 kaps.
94 g (105,32/kg)

2 burkar:

17⁰⁰

ERBJUDANDENA I KRAFT TILL 13.10.2007

SINUNKAUPAT MARIEHAMN
Liv & Lust Hälsokost
Torggatan 6, Magazin, Mariehamn
Tel. 17 390

Mera än en hälsokostaffär

Kurt Holmberg
Brändö

Nytt ledarskap
Mera pengar i plånboken

LAGTING

128

KOMMUN

503

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

Sossar i stan om Ålandsvägen-Nygatan:

Lätta trafiken glöms bort

Bilisterna får för mycket av det goda i korsningen Ålandsvägen-Norrågatan. Cyklister och funktionshindrade hamnar i skymundan.

Det anser socialdemokraterna i Mariehamn.

En kommitté med **Roger Jansson** (fs) som ordförande har tagit fram ett förslag till ombyggnad av Ålandsvägen. Förslaget behandlas i stadsstyrelsen i morgon.

Men socialdemokraterna i kommittén, **Harry Karlsson** och **Anita Karlsson**, har reserverat sig mot en del av lösningarna och i går ordnade partiet en presskonferens i korsningen Ålandsvägen-Norrågatan för att ytterligare belysa sina synpunkter.

För bred

Enligt kommitténs förslag skall korsningen byggas om så att man får en ny fil för dem som kommer norrifrån och skall svänga vänster in på Nygatan ner mot centrum. För att få plats för en ny fil måste gatan breddas så att den blir totalt 9,5 meter bred – då är trottoarer och en cykelbana inräknad – och det betyder att gatan går nästan ända fram till hotell Savoys byggnad.

– Gatan planeras utan refug och blir för bred för funktionshindrade att ta sig över. Vi vill inte ha någon ny fil för vänstersvängande trafik, istället vill vi ha ett modernt trafikljus som känner

Protesterar. Socialdemokraterna i Mariehamn protesterar mot att Ålandsvägen breddas i korsningen med Nygatan. I förgrunden partiets trafikexpert Harry Karlsson, bakom honom två "exempel" på lätt trafik – cyklisten Christian Beijar och fotgängaren Inger Mattsson.

Foto: ANDREAS DIENERT

av antalet bilar, säger Harry Karlsson.

Socialdemokraterna talar också för en upphöjd korsning, 5 cm upp räcker och den så kallade uppkörningsrampen skall vara 1,5 meter bred. Då känns inte upphöjningen om man kör 30 km i timmen, som farten föreslås bli, men väl om man kör hårdare.

– Men upphöjningen underlättar för funktionshin-

drade i och med att nivå-skillnaden byggs bort, säger Harry Karlsson.

Glöms bort

Christian Beijar, cyklist och ordförande för socialdemokraterna i Mariehamn, vill ha en cykelbana på bägge sidor om Ålandsvägen, inte bara på den ena som nu planeras. Det skulle trygga säkerheten för den lätta trafiken.

Harry Karlsson säger att

korsningen är en av den mest olycksdrabbade längs Ålandsvägen. Dessutom är det många unga som rör sig där dagligen eftersom så många skolor ligger i närheten.

– Det pratas allmänt om att man skall planera för den lätta trafiken och för funktionshindrade men när det kommer till kritan glömmar man bort det. Det vill vi ändra på, säger socialdemokraterna. (hf)

Think. Feel. Drive.
SUBARU
– ALLTID 4-HJULSDRIFT –

NU HAR NYA IMPREZA KOMMIT!

Subaru lanserar en helt ny IMPREZA 4WD
VÄLKOMMEN IN PÅ PROVKÖRNING

24.990,-

Pris från

ERbilab

Vikingagränd 1 A
22100 Mariehamn
Tfn 14750
GSM 0400 595 732
Öppettider:
fre 10-17, lör 10-14

Öppna Sonera Bredband nu!
Erbjudandet gäller bara den här veckan till!

Kopplingen

0 €

Erbjudandet i kraft t.o.m. 7.10 och gäller bara nya beställningar. (Norm. 49-129 €)

Månadsavgiften för 2 mån

-50 %

ADSL 2 Mbit/s och högre, norm. fr. 36,90 €/mån

WLAN på köpet

För 2 Mbit/s och snabbare abonnemang. (Värde 99 €) Gäller fram till 7.10 bara i Sonera Piste butikerna.

Sonera Tietoturva för 4 mån

0 €

Erbjudandet i kraft t.o.m. 7.10 och gäller bara nya beställningar. (Norm. 6,90-7,90 €/mån)

www.sonerapiste.fi

SONERA PISTE MARIEHAMN NORRAGATAN 11, TEL. 018 620 200, MÅN-FRE 9-17

sonera®
PISTE

Fram till 7.10.2007 erbjuder TeliaSonera Finland Oyj på alla tillgänglighetsorter gratis koppling av bredbandsabonnemang (norm. 49-129 €) samt månadsavgiften under 2 månader till halva priset för abonnemang med hastigheten 2 Mbit/s eller högre. Månadsavgiften för ADSL 2 Mbit/s normalt fr. 36,90 €/mån. Erbjudandet gäller inte abonnemang som sagts upp och beställts på nytt till samma person eller samma hushåll under den tid erbjudandet gäller, inte heller byte mellan Soneras Bredbandsprodukter. Angivna hastigheter är maximi-hastigheter för abonnemangstypen i fråga. Tillgång, priser och hastigheter kan variera från ort till ort. Dessutom behöver du nätverkskort och/eller bredbandsmodem samt datasäkerhetstjänst. Kolla att erbjudandena går att få till din adress. Under tiden 10.9-7.10.2007 erbjuder TeliaSonera Finland Oyj dessutom på alla tillgänglighetsorter datasäkerhetstjänsten Sonera Tietoturva gratis i 4 månader (norm. 6,90-7,90 €/mån). Erbjudandet gäller inte abonnemang som sagts upp och beställts på nytt till samma person eller samma hushåll under den tid erbjudandet gäller, inte heller byte mellan Soneras Bredbandsprodukter. Erbjudandet gäller alla abonnemangstyper och hastighetsklasser. Kampanjformån fås endast om tjänsten beställs på huvudanvändarnamnet och om den beställs för första gången (dvs. användarnamnet har inte tjänsten från förut) eller om tjänsten byts till en dyrare. Uppsägning och återbeställning av datasäkerhetstjänsten berättigar inte till kampanjformån.

PLUSSA

förmån!

Med Plussa-kortet
I OKTOBER

Grandiosa
STENUGNSPIZZOR
290 g (6,86 kg)

1 99 st

Spara
0,40 pkt

utan kort 2,39 pkt (8,24 kg)

Gäller till 31.10.2007

Lambi
TOALETTPAPPER
6 rll/pkt (0,33 rll)

1 99 pkt

Spara
0,66 pkt

utan kort 2,65 pkt (0,44 rll)

Gäller till 31.10.2007

Arla OST Magré 17%, gräddost 10%, Kadett
10% och 5% 500 g (7,58/kg)

3 79 st

Spara
0,46-0,86 st

Utan kort 4,25-4,65 st (8,50-9,30/kg)

Valio A+ YOGHURT
1 kg (1,75 kg)

3 50 2 brk

Spara
0,40/2 brk

utan kort 3,90/2 brk (1,95 kg), styckewis 1,95 brk

Gäller till 31.10.2007

SATSUMER
Spanien, 1 kl., 1,5 kg/påse (1,33 kg)

1 99 påse

Spara
0,50 påse

utan kort 2,49 påse (1,66 kg)

Gäller till 31.10.2007

Danone frukt och Vitalinea
YOGHURT 200 g (2,50/kg)

2 00 4 brk

Spara
0,36/4 brk

Utan kort 2,36/4 brk (2,95/kg), styckewis 0,59/brk

Uncle Ben's
MÅLTIDSSÅSER
400 g (4,23 kg)

1 69 brk

Spara
0,20 brk

utan kort 1,89 brk (4,73 kg)

Gäller till 31.10.2007

PÍRKKA
Conference PÄRON
Holland, 1 kl., 1 kg/ask (0,99 kg)

0 99 ask

Spara
0,50 ask

utan kort 1,49 ask (1 49 kg)

Gäller till 31.10.2007

Snellman tunt tunt PÅLÄGG
av nötkst, skinka och kalkonfilé, 150-200 g
(15,00-11,25/kg)

4 50 2 pkt

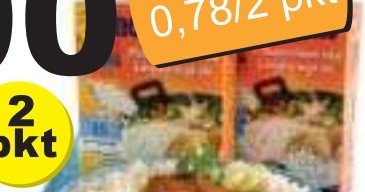
Spara
0,88-1,08/2 pkt

Utan kort 5,38-5,58/2 pkt (18,60-13,45/kg)

Uncle Ben's långkornigt RIS
1 kg (2,00 kg)

4 00 2 pkt

Spara
0,78/2 pkt

utan kort 4,78/2 pkt (2,39 kg), styckewis 2,39 pkt

Gäller till 31.10.2007

Fanta LÄSKEDRYCKER
1,5 l (1,06 l), inkl. pant 0,40

1 99 fl.

Spara
0,46 fl.

utan kort 2,45 fl. (1,37 l)

inkl. pant 0,40 Gäller till 31.10.2007

Saarioinen LÖRDAGSKORV
även lätt, 300 g (2,97/kg)

0 89 ask

Spara
0,20 ask

Utan kort 1,09/ask (3,63/kg)

Gäller till 31.10.2007

Blå Band GRYTBAS
121-195 g (14,46-8,97 kg)

3 50 2 påsar

Spara
1,08/2 påsar

utan kort 4,58/2 påsar (18,93-11,74 kg), styckewis 2,29 påse

Gäller till 31.10.2007

Libero TEJP- och
BYXBLÖJOR
ekonomipack, 34-68 st./pkt
(0,37-0,18 st.)

2 50 2 pkt

Spara
2,90/2 pkt

utan kort 27,90/2 pkt (0,41-0,21 st.)

styckewis 13,95 pkt Gäller till 31.10.2007

Kariniemen MINUTBIFFAR
AV KYCKLING ca 900 g - 1 kg

7 99 kg

Spara
2,96 kg

Utan kort 10,95/kg

Gäller till 31.10.2007

Torino plus PASTA
mörk protein, havre, råg och vetegrodd, 500 g (2,00 kg)

2 00 2 påsar

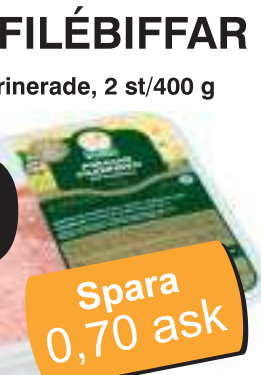
Spara
0,98/2 påsar

utan kort 2,98/2 påsar (2,98 kg), styckewis 1,49 påse

Gäller till 31.10.2007

Snellman mörade FILÉBIFFAR
AV GRIS naturella och marinerade, 2 st/400 g
(11,98/kg)

4 79 ask

Spara
0,70 ask

Utan kort 5,49 ask (13,73/kg)

Gäller till 31.10.2007

Atria YTTERFILÉ AV GRIS
ca 1,5 kg

5 99 kg

Spara
1,50 kg

Utan kort 7,49/kg

Gäller till 31.10.2007

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

SUPERMARKET

PLUSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-17,
söndag 11-17
Ålandsv. 42, tel. 28 149

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

Häng med MOTIONERA och vinn!

"En promenad varje dag"

Sofia Hellqvist flyttade till Åland från Umeå tillsammans med sambon Erik Sandvårn när han började spela fotboll med IFK Mariehamn. Nyan möter henne på Österleden när hon med barnvagn kommer promenerandes med dottern Moa Sandvårn, 3 månader.

– Det blir promenad varje dag, ibland längre, ibland kortare, säger hon.

Varför ser man alltid nyblivna mam-mor med barnvagnar ute?

– För att barnen sover bättre och så får man frisk luft.

Motionerar du på något annat sätt?

– Hon är så liten ännu, men jag funderar på att börja simma. Jag tränade mycket på Träningsverket förut vilket passade mig jättebra, de har det mesta som passar mig. Men nu när sambon jobbar heltid och har fotbollen om kvällarna har jag svårt att hinna med.

Känner du till Nyans motionskort?

– Nej?

Om du bokför dina promenader kan du vinna ett presentkort på 150 euro.

– Oj, så mycket? Det måste jag titta närmare på.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

• FRITIDSKLÄDER •

Fleece
29,90€

TEL. 15 561
SNICKARBYXAN
Ålandsvägen 35

www.traningsverket.fi
TRÄNINGSVÄRKET
Träning för alla.

Ålands modernaste träningscenter!

ÖPPETTIDER
Må/On/To 09.00-21.00
Ti 06.45-21.00
Fre 06.45-20.00
Lö 11.00-16.00
Sö 12.00-16.00

info@traningsverket.fi ☎ +358 18 23003

MARIEBAD
MARIEHAMNS STAD

Badhuset för motion och rekreation.
Relaxavdelning för grupper.
Tfn 531 650

MOTIONS KORT

MOTIONERA 1.9-31.10 OCH VINN 150€

1)	2)
Datum:	Datum:
3)	4)
Datum:	Datum:
5)	6)
Datum:	Datum:
7)	8)
Datum:	Datum:
9)	10)
Datum:	Datum:
11)	12)
Datum:	Datum:
13)	14)
Datum:	Datum:
15)	16)
Datum:	Datum:
17)	18)
Datum:	Datum:
19)	20)
Datum:	Datum:

Skriv datum i en ruta för varje gång du motionerat minst 30 minuter. Anteckna också vad du gjort, exempelvis promenad 2 km. När du fyllt i hela kortet och skickat in det till Nya Åland deltar du i dragningen av **finna priser**, eller vad sägs om ett presentkort värt **150 €**. När motionskortet är fullt börjar du på ett nytt och ökar därmed din vinstchans!

Ditt motionskort skickar du till Nya Åland, PB 21, 22101 MARIEHAMN eller lämnar in det till vårt kontor på Uppgårdsvägen 6. Du har tid på dig att fylla i motionskortet 1.9-31.10.2007. Korten bör vara Nya Åland tillhanda senast måndagen den 5.11.2007. **LYCKA TILL!**

Viking Club erbjudande med Ålandsfärjan

BILPAKET
Personbil + 1-5 personer
10,80

Produktkod ÅCBIL
Enkelresa 5,40
Gäller 1.9-31.12.2007

VIKING LINE
www.vikingline.ax

Ålands Idrottscenter
Här blir ditt träningsställe!

ÖPPET
Vardagar kl 12.00-22.00
Helger kl 12.00-18.00

MORGONSIM
Kl 06.00-10.00 tisdag & fredag
Kassan stänger en timme före

Tel 41 555

Namn:
Adress:
Telefon:

Nya Åland
☆☆☆

MP3-spelare
39€

Storagatan 6
tfn 27 448
www.telebutiken.fi

Köksartiklar med Disney-motiv

Vi är inte nöjda förrän du är nöjd...

ÅLANDS TV

Storagatan 9 Tfn 12 629

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

79€
Norm. pris 109 €

Columbia Sportswear Company

SPORT center
NORRAGATAN 5
tfn 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 Lörd. 10-14

Motion ger kraft och glädje!

Åland AVANCIA Sportcenter

Strandgatan 31, tfn 15 215, fax 15 226
www.avancia.nu

Stans största urval av **FLAT-TV:n**

Betala bekvämt med **EXPERTKREDIT**

expert
STRANDBERG

Ekonomiska 3 till 14 dagar
vardagar 9-17
lördagar 10-14

Liten kamera till slimmast pris

SAMSUNG
Digimax L70
7,1 milj pixel
2 års garanti
Stor skärm
inkl originalväska

199€

GEFOTO
Gerhard's Foto Ab

Sittkoff Torggatan 13 A, tel 14 623
www.gefoto.fi

Motionskort finns att hämta hos:

- Ålands TV
- GeFoto
- Sportcenter
- Träningsverket
- Telebutiken
- Mariebad
- Avancia
- Expert Strandbergs
- Viking Line Storagatan
- Snickarbyxan

och på följande ställen:

- Nya Åland
- Godbyhallen
- Vikingahallen
- Bollhalla
- Idrottsgården
- Baltichallen

Johan Larsson

Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

Min resa: Åland

STEFAN REHN SVARAR PÅ FRÅGAN OM SITT
FAVORITRESMÅL PÅ IFK GÖTEBORGS HEMSIDA

Publikvänligare orientering när Åland arrangerar FSOM

800 orienterare. När FSOM arrangeras på Åland om tre år väntas 800 orienterare gästa landskapet. På bilden är det Susanna Söderlund som stämplar under ett tidigare ÅM.
Foto: JONAS EDSVIK

ORIENTERING. Åland har anhängit om att få arrangera FSOM år 2010. I sin ansökan begär man om en ändring i upplägget.

– Vi vill ha sprint på fredagen, det är ett mer publikvänligt arrangemang i stads- och parkmiljö, säger Lars Janlöv.

Traditionsenligt står Åland värd för de finlandssvenska orienteringsmästerskapen vart tionde år. Det skulle innebära att det är dags igen år 2010 och IF Åland

har nu lämnat in en ansökan.

– Det innebär att det kommer cirka 800 orienterare till Åland under tre dagar. För åländsk orienterings del ger det oss erfarenhet av att arrangera större tävlingar och ger förhoppningsvis större pr för orienteringen på Åland, säger Lars Janlöv som ska fungera som tävlingsledare.

Avlyst område

FSOM:s program är vanligtvis medeldistans på fredagen, långdistans på lördagen samt stafet-

ter på söndagen. Nu har Åland dock anhängit om att få ändra fredagens program till sprint.

– Det är ett mer publikvänligt arrangemang i stads- och parkmiljö. Det handlar om kortorientering på 15-20 minuter och har kommit stort som sport i världen eftersom man kommer närmare publiken. Vi har förstått att det finns ett önskemål bland orienterarna i Finland, det är ändå ett tungt program under tre dagar, säger Janlöv.

Sprinten skulle arrangeras i

Mariehamn eller dess närhet för att få lämplig park- och stadsmiljö. De återstående distanserna springs mellan Mariehamn och Jomala med utgång från Vikingahallen.

– Det innebär att det blir avlyst område för träning och tävling för icke-åläningar. Åland får ställa upp i det egna arrangemanget med orienterare upp till 16 år, men äldre får inte ställa upp eftersom det räknas som hemmafavor.

FSOM är schemalagt 20-22

augusti 2010 och huvudbanläggare blir **Tapani Sivén**.

– Förbundet har varit på oss flera gånger om att vi ska skicka in en ansökan, så vi räknar med att det slås fast vid ett styrelsemöte snart. Det som kan fördröja det hela är att vi vill göra om fredagens program, men vi räknar med att få klartecken senast till våren, säger Lars Janlöv.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Hallå där...

Hallå där Stefan Rehn bördig från Kumlinge och tränare i IFK Göteborg som med tre omgångar kvar leder Allsvenskan i fotboll.

Kommer du över med SM-bucklan till Åland?

– Tyvärr är det inte bara min. Men får jag möjlighet så gör jag det gärna.

Vad säger du annars om guldstriden?

– Jag tycker vi har fått en trygghet i vårt spel. Det känns bra och vi är skadefria. Det är inspirerande.

I nästa omgång möter ni Malmö FF. Vad säger du om den matchen?

– De har bättre lag än vad tabellen visar men jag är övertygad om att de vill visa hela Sverige och Skåne att de är bra. Men jag tror på oss. Vi har harmoni och

Foto: DAVID LUNDBERG

självförtroende i laget.

Har du någon koll på åländsk fotboll?

– Så där. Jag håller lite på Mariehamn och tittar vad jag kan. Men jag har inte koll på några spelare. Men jag har hört att det gått bra i slutet.

Nio raka utan förlust.

– Jasså är det nio, det visste jag inte...

Är du mycket på Åland?

– Tyvärr inte. Det har väl med jobbet att göra. Det var väl lätt-

tare när jag bodde i Stockholm. Men får jag chansen åker jag gärna över.

Vad har du för smultronställe?

– Det är väl Kumlinge. Ett av få ställen dit man kan åka utan att ha en klocka med sig. Man åker dit och behöver inte bry sig om vad klockan är.

Till sist, du har varit tränare för Daniel Sjölund i Djurgården, vad säger du om hans säsong så här långt?

– När han kom till Djurgården tog det en tid för honom att anpassa sig. Sedan har han bara utvecklats och har varit en av deras bästa spelare i år.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

FOTNOT. Stefan Rehn har tidigare spelat i Djurgården, där han även varit assisterande tränare, och i IFK Göteborg. Detta är hans första säsong som tränare i IFK Göteborg. Hans pappa Tryggve är från Kumlinge.

Törnblom gjorde två mål för Blues

ISHOCKEY. Det blev en ny förlust för **Robin Englund**s Salamat i Mestisseriesen när laget i måndags tog emot Suomi U20 på hemmaplan. Förlustsiffrorna skrevs 2-5 efter full tid och åläningen blev utan poäng i protokollet. Laget ligger kvar på en tredje plats efter åtta matcher.

I FM-serien för A-poikar vann **Filip Byfält**s TPS över

Tappara med 3-2 i sudden death. Åläningen stod inte för några poäng den här gången för tabellåttorna.

Det gjorde däremot **Sebastian Törnblom** i FM-serien för B-poikar där hans Blues hade riktigt målkalas mot tabelltvåorna Assät efter seger med 8-2. Mariehamnaren stod för två av fullträffarna. Blues leder tabellen efter sex omgångar. (mt)

IFK:s P15-lag vann turnering

FOTBOLL. IFK Mariehamns P15 vann i helgen Storvreta Cup i Sverige. I cupen deltog de bästa lagen från Uppland, bland annat de sex bästa lagen från årets division ett. Totalt 16 lag deltog i cupen. IFK gick obesegrat genom turneringen med en målskillnad på 31-3.

– Killarna var jätteduktiga, säger lagets tränare **Robert Söderdahl**. De spelade bra och kämpade när det behövdes.

IFK gick enkelt vidare från både gruppspel och kvartsfi-

nal. Semifinalen blev dock tuffare. Matchen slutade 2-2 och straffar fick avgöra.

Alla IFK:s åtta straffskytter gjorde mål medan motståndarna sköt sin åttonde i stolpen.

Finalen var en jämn match med två sidor. Motståndarna startade mycket bra och hade flera fina chanser att ta ledningen. Spelet jämnade ut sig och efter att **Rezgar Amani** gjort 1-0 var segern aldrig riktigt hotad. (jl)

Långt till ö-spelen

Ö-SPELEN. I går offentliggjordes det att Bermudas och Prince Edward Island ansökt om att få anordna öspelen 2013. Detta skriver nättidningen Gotländska Nyheterna.

Vilken av de två öarna som kommer att få anordna spelen avgörs på Åland i juni 2008. Nästa ö-spel anordnas här på Åland sommaren 2009, medan Isle of Wight står som värd 2011. (jl)

Fotboll	
Tipsligan	
FC Lahti-TPS	2-3
FC Inter-MyPa	1-2
Tampere Utd-HJK	2-1
FC Honka-FF Jaro	2-2

Tampere Utd	22	15	5	2	41-23	50
FC Haka	22	12	5	5	34-19	41
TPS	22	12	2	8	38-29	38
FC Honka	22	9	9	4	30-22	36
MyPa	22	9	5	8	23-22	32
IFK Mariehamn	22	7	9	6	27-26	30
FC Lahti	22	8	5	9	35-29	29
HJK	22	5	12	5	27-23	27
VPS	23	6	9	8	22-33	27
KooTeePee	23	7	4	12	27-34	25
FC Inter	23	6	6	11	27-27	24
FF Jaro	23	6	6	11	26-39	24
Vikinggitt	22	5	6	11	23-38	21
AC Oulu	22	4	7	11	25-41	19

Sportens kom ihåg

FC Masters/Sjöbevakningen: Innebandyn börjar på torsdag 21.00 i Idrottsgården. Välkomna upp!

Folktrace-ÅM: 13 oktober, sista körningen. Utlottning av bil. Start nästa år i april. Intrasserade bör höra av sig på banan.

IFK-fotboll: P-F-lekis 02 börjar träningen torsdag 17.30-18.30 i Baltichallen.

IFK-fotboll: P 00-01 S börjar sin träning inomhus torsdag 18.00-19.00 i Strändnässkola.

IFK-friidrott: På onsdag håller friidrottssektionen årsmöte på WHA (kafeterian) 18.00. Samtidigt delas pokalerna ut för klubbmästerskapen.

JIK-friidrott: Klubbmästerskap onsdag 18.00 på WHA. Grenar: 60m häck, tresteg och diskus. Klasser P/F 11, 13, 15 och seniorer.

Ridsport: Ålandscupen i hoppning deltävling 1. Söndag 14 oktober 14.00 på Stall Aftonsol. Klasser: 60, 80 och 100cm. Alla med teknikbedömning. 60 cm öppen för de som ej startat 80 cm. Anmälan och info, tel 33629 eller aftonsol@aland.net senast 10 oktober.

Väsc-innebandy: Årskurs 5-6, pojkar, träning onsdagar 17.00-18.00 i Baltichallen. Gamla som nya spelare välkomna.

ÅIBF: ordinarie höstmöte onsdag 17 oktober 18.00 i Baltichallen. Stadgeenliga förhandlingar. Alla hjärtligt välkomna!

ÅID-cykel: Spinningträff på Avancia onsdag 19.00.

ÅID-cykel: Anmälingstiden för IF Åland gruppsstart cirka 03.00 i Vätternundan 2008 förlängd till onsdag. Varför så tidig anmäling till Vätternundan? Jo för att det fylls på ganska fort med anmälningar för starttider i gryningen. I tisdags låg tiden på 02.44. Cyklister som vill starta i grupp tidigare på natten kan anmäla sig fram till början av november. Tidiga starttiderna gick nu på 21.40 på kvällen.

► LEDIGA PLATSER

Ålands Omsorgsförbund k.f.

söker medarbetare till daglig verksamhet och boendeservice

1. En ordinarie **HANDLEDARE** inom daglig verksamhet med aktuell placering vid Lunden i Godby
2. En vik. **VÅRDARE** heltid för tiden 8.11.2007 – 7.11.2008 i periodarbete i arbetsavtalsförhållande, med aktuell placering vid ungdoms gruppboendet Bikupan i Mariehamn.
3. En vik. **VÅRDARE** heltid för tiden 1.1. – 17.9.2008 i periodarbete i arbetsavtalsförhållande, med aktuell placering vid Blåbärsstigens gruppboende i Mariehamn.

Behörighetskrav enligt FFS 804/92.

Den uppgiftsrelaterade lönen för handledare är 1.973,50 euro/mån och för vårdare 1.864,94 euro/mån. heltid.

Innan tillträde krävs för pt. 2-3 uppvisande av straffregisterutdrag ur straffregistret i enlighet med lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn.

Närmare information ger gällande:

1. Chef för daglig verksamhet Bo Ginlund tel. 17845
2. Förman Christine Wiklund tel. 12040.
3. Föreståndare Bodil Kantola tel. 23503.

Prövotid tillämpas inom Ålands omsorgsförbund.

Ansökningshandlingar inlämnas **senast den 17.10.2007 kl. 15.00** till:

Ålands omsorgsförbund k.f.
Strandgatan 23
22100 MARIEHAMN

► LEDIGA PLATSER

Ålands Idrottsförbund är sedan 1999 idrottsrörelsens gemensamma takorganisation på Åland. Förbundet arbetar huvudsakligen med övergripande idrottsfrågor och stöder idrottsorganisationerna i deras utvecklingsarbete. Idrottsförbundet producerar tjänster till medlemsorganisationerna i form av utbildning.

Vi söker nu en person med ansvar för IDROTTSUTBILDNING

Som ansvarig för idrottsutbildningen på Åland erbjuder vi dig en omväxlande och intressant arbetsmiljö. Till arbetsuppgifterna hör bl.a.

- planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av ut- och fortbildningar
- planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av idrottsevenemang
- samarbete med nordiska idrottsorganisationer inom utbildning
- informationsarbete och administration samt budgetansvar

Vi förväntar oss att du bl.a.:

- är van att arbeta självständigt
- är kommunikativ
- har mycket god datorvana
- är initiativrik

Din ansökan med CV/meritförteckning lämnar du till Ålands Idrottsförbund, Neptunigatan 23, 22100 Mariehamn eller per e-post: aif@idrott.aland.fi

Sista ansökningsdag är måndagen den 15 oktober 2007

Mera information om Idrottsförbundet får du via hemsidan: www.aif.aland.fi.

Vill du veta mera om tjänsten är du välkommen att kontakta sportchef Jani Westerlund, tel. 018-17 208/ e-post: aif@idrott.aland.fi eller ordförande Håkan Lindén per tel. 0457-595 82 01

IFK-TamU-bilder på Yle 2

■**FOTBOLL.** Avspark i Tipsligamatchen IFK Mariehamn mot Tampere United på söndag har ändrats till 18.00. Orsaken är att Yle 2 direktsänder toppmötet FC Haka-FC Honka men samtidigt vill man klippa in höjdpunkter från IFK:s match. Detta skriver IFK Mariehamn

på deras hemsida.

Tampere United kommer till start utan **Sakari Saari-nen**, 29. Mittfältaren fick en skullskada i Champions League-kvalmatchen mot Rosenborg i slutet av augusti och har spelat färdigt för den här säsongen. (fnb-jl)

FOLKRACE

Preliminär ranking inför ÅM 13 oktober.

Seniorer

1) Peter Söderlund 145p., 2) Leif Ask 136p., 3) Bo-Erik Söderlund 132p., 4) Per-Sune Söderlund 121p., 5) Mikael Söderberg 113p.

Juniorer

1) Oskar Segerström 152p., 2) Fredrik Söderlund 150p., 3) Cecilia Söderlund 117p., 4) Johan Ölund 109p., 5) Tobias Björkman 104p.

BRIDGE

Mariehamns Bridgeklubbs resultat 1 oktober, 14 deltagande par.

1) Hasse Ekebom/Knutte Mattsson 195 p, 2) Hasse Holmström/P-O Stenroos 186 p, 3) Micael Olausson/Hasse Brändström 183 p, 4) Leif Grönqvist/Börje Gröndahl Börje 173 p, 5) K-O Gustafsson/Ben Öhberg 168 p.

www.nyan.ax

► ÖVRIGT

TELEMEDDELANDE

På grund av kopplingsarbeten kommer all bredbands- trafik på fasta Åland utanför Mariehamn samt i Vårdö kommun att drabbas av störningar under tiden onsdagen den 3.10.2007 kl 23:30 – torsdagen den 4.10.2007 kl 07:00. IPTV distributionen över hela Åland kan drabbas av störningar under samma tid.

Ålands Telefonandelslag
TEL.41053

► LEDIGA PLATSER

Posten Åland är sedan 1.1.1993 ett självständigt postverk. Vi är organiserade i ett affärsverk underställt Ålands landskapsregering. Vår årsomsättning 2006 var 23,1 miljoner euro och vi har cirka 280 anställda. Våra affärsområden är Leverans, Frimärken samt Pack & Distribution. De tre affärsområdena stöds av stabsfunktionerna Ekonomi, Marknad och IT.

Då vår nuvarande medarbetare snart går i pension söker vi nu en

Redovisare

Tillsammans med resten av ekonomiavdelningen så blir du en viktig resurs för att utveckla vår verksamhet. Posten är ett företag på frammarsch och som stab till affärsområdena jobbar ekonomiavdelningen mycket med att bistå dessa med expertkunskap inom området. Vår målsättning är att hela tiden jobba med moderna metoder och IT-hjälpmedel.

Till arbetsuppgifterna hör i huvudsak:

- löpande redovisning och skötsel av reskontra
- avstämning och rapportering
- bokslutsarbete
- utveckling och uppföljning av redovisningsrutiner
- fakturering

Vi vill att du har:

- lämplig ekonomisk utbildning
- arbetslivserfarenhet av motsvarande arbetsuppgifter
- initiativförmåga, förmåga att arbeta självständigt och i grupp
- god datorvana och en vilja att fortsätta utveckla dina datorkunskaper

Tillträde efter överenskommelse.

Närmare upplysningar lämnar ekonomichef Mats Engblom, tel. 636 621 eller per e-post: mats.engblom@posten.ax

Din ansökan skall vara Posten tillhanda före den 12.10.2007 med sedvanliga skriftliga ansökningshandlingar och löneanspråk under adress:

Posten Åland, Mats Engblom, PB 99, 22101 MARIEHAMN märkt "Redovisare" eller per e-post: mats.engblom@posten.ax

POSTEN ÅLAND, PB 99, 22101 MARIEHAMN
TEL växel 6360 • FAX 636 608 • E-POST brev@posten.ax
INTERNET www.posten.ax

NYA ÅLANDS WWW guide

BOKA IN DIN HEMSIDA - DU OCKSÅ!
TFN 23 444, ANNONSAVDELNINGEN
FAX 23 450
ANNONS@NYAN.AX

FÖRSAMLINGAR

MARIEHAMNS

FÖRSAMLING

evl.fi/srk/mariehamn

FÖRSÄKRINGAR

ALANDIABOLAGEN

ÅLANDS ÖMSESIDIGA

alandia.com

omsen.ax

SMÅFÖRETAGARSERVICE

ÅLANDS FÖRETAGARFÖRENING

aff.aland.fi

TIDNINGAR

NYA ÅLAND

www.nyan.ax

UTBILDNING

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

ha.ax

ÖVRIGT

MARIEHAMNS STAD MISSBRUKARVÅRD

mariehamn.aland.fi/
missbrukarvard

► SÄLJS

Sluttningsstomter med utsikt över Slemmern i Östernäs

1/ 1.157 m² byggrätt 400 m²
2/ 1.171 m² byggrätt 400 m²

Stadsplanebeteckning:BER

Tel 0457 342 0558,
050 320 7197

► LEDIGA PLATSER

Ålands
landskapsregering

anställer

LANTBRUKS- AVBYTARE

i arbetsavtalsförhållande.

Till arbetet kan väljas personer med lantbruksutbildning och/eller god praktisk erfarenhet av kreaturs-skötsel.

Kontaktperson: avbytare Annette Loumann tfn 018-329860, GSM 0457 3500 400

Ansökningshandlingar jämte ämbetsbetyg skall vara landskapsstyrelsens registratur tillhanda **senast 17.10 2007 kl. 16.15**

Ålands
Landskapsregering
PB 1060
22111 Mariehamn.

www.regeringen.ax

TV-programmet

7.00 Gomorron Sve-rige [89315048]

10.30–12.50 UR-program [9259970]

10.30 Globalisering (R) [5715]
11.00 Life & living processes (R) [72628] **11.20** Flag stories – in English (R) [7929319]
11.25 Flag stories – in English [7944628] **11.30** Big words [6203] **12.00** UR-val – svenska som andraspråk [21970] **12.15** Våra rötter – arkeologi i Finland (R) [673870] **12.45–12.50** Klipp dig och skaffa dig ett jobb [6903970]

13.00 Rapport [53574]

13.05–14.05 Doobidoo (R) [1412999]

14.15 Alla presidentens män [9661845]

FILM Am drama från 1976 med Dustin Hoffman och Robert Redford.

16.30 Andra Avenyn (R) [2067]

17.00 Rapport [16406]

17.10 Gomorron Sverige [129135]

18.00 Packer & klart (R) [7512]

18.30 Krökodill [2203]

19.00 Bolibompa [3999]
19.00 Lilla prinsessan [41932]
19.10 Schimpansen Manda [5200135] **19.15** Världens största kör (R) [9077796] Händer. **19.30** Hjärnkontoret [65512] **19.55** Känsliga bitar [3802883]

20.00 Bobster [28]

20.00 Anna och humören [28] Animerad isländsk film från 2006.

20.30 Rapport [99]

21.00 Uppdrag granskning [21796] Samhällsprogram. Del 6 av 17. Bredbild.

22.00 Sex med Victor [64] Utseende. Sex säljer. Och alla vet hur det sexiga ska se ut. När tröttnar vi på den bilden? Även i SVT1 7/10.

22.30 Mia och Klara [35] Svensk humorserie från 2007. Del 5 av 8.

23.00 Studio 60 on the Sunset Strip [40661] Amerikansk dramaserie från 2006. Del 7 av 22. Även i SVT2 5/10.

23.45 Simma lugnt, Larry! [7295785]

0.20 Rapport [2705758]

0.30 Kulturnyheterna (R) [9726839]

0.40 Affären (R) [8888384]

1.35–7.00 SVT24 [76181704]

10.30–16.00 24 direkt [70001154]

16.35 Race (R) [3908086]

17.05 Rakt på med K-G Bergström (R) [12339]

17.35 Perspektiv [9878425]

17.55 Eftersnack (R) [34135]

18.20 Nyhetstecken [3344593]

18.30 Oddasat [66338]

18.45 Uutiset [3716951]

18.55 Regionala nyheter [4485244]

19.00 Aktuellt [29222]

19.15 Go'kväll [527048] Magasin. Premiär för gästkokken. Går det att uppskatta det vi har och inte det vi saknar? Intervju med författaren och psykoterapeuten Patricia Tudor-Sandahl. Reportage om en av de mindre organisationerna som får bidrag via Världens barn. Även i SVT24 senare i dag.

20.00 Kulturnyheterna [75425]

20.10 Regionala nyheter [8159390]

20.30 Filmkrönikan (R) [2932] Intervju med Neil Gaiman och om Michael Moores dokumentär "Sicko".

21.00 Säsongsavslutning: Söderläge [7241] Del 20 av 20. Maria åker till Visby för att se hur det har gått för Lars Lithén och Birgitta Bergstén. Även 5/10, 6/10, och i SVT24 6/10.

21.30 Babel [6512] Litteraturmagasin. Möte med finlands-svenske författaren Jörn Donner och brittisk-pakistanska stjärnskottet Moshin Hamid. Programledare: Daniel Sjölín. Även 4/10, 6/10 och i SVT24 7/10.

22.00 Aktuellt [52512]

22.25 A-ekonomi [6515425]

22.30 Bästa formen [2796] Design. Del 7. Även 5/10, 6/10 och i SVT24 7/10.

23.00 Sportnytt [76777]

23.15 Regionala nyheter [5951970]

23.25 Kulturnyheterna [7030947]

23.27 Eftersnack [201436999]

23.50 Säsongstart: Zapp Europa [3979574] Reportageserie från tv-redaktioner runtom Europa. Del 1 av 10. Även 6/10 och 7/10.

0.20 Sverige! (R) [6022487]

1.05–1.35 Petter Northug – tuff i skallen (R) [8162742]

7.30 Beverly Hills [7660116]

8.25–8.55 Home and away [3503135]

9.55 Montel Williams show [4597883]

10.50 Våra bästa år (R) [8261777]

11.40 Oprah Winfrey show (R) [4125609]

12.30 Rachael Ray [7645970]

13.25 Memento [6640574]

13.50 Våra bästa år [8027113]

14.40 Oprah Winfrey show [1856609]

15.35 Cityakuten [6036241]

16.30 Nanny [828845]

17.00 Missing [188864]

18.00 How I met your mother [812864]

18.25 Simpsons [243390]

18.55 2 1/2 män [606845]

19.25 Update [2859195]

19.30 Navy CIS [672628] Amerikansk kriminalserie från 2003.

20.30 Sjukhuset [944222]

21.00 Hidden palms [391777] Amerikanskt dramaserie från 2006. Del 3 av 8. Johnny lämnar Nikki ensam i huset. Även 5/10.

21.55 Update [7589715]

22.00 Top model Sthlm [208067] Svensk realityserie från 2007. Deltagarna i Top Model Sthlm åker till Gotland för att fotograferas med en manlig modell. Även 7/10.

23.00 Close to home [299319] Am kriminaldramaserie. Del 14 av 22. En student dör efter att han genomfört ett bankrån. Under utredningen stöter Annabeth på en illegal spelorganisation på pojkens skola. Även 4/10, 6/10 och i SVT24 7/10.

0.00 Update [127520]

0.10 Bones [5710162]

1.05 Sex and the city [8053988]

1.35 2 1/2 män (R) [9848365]

2.00 The shield [2414655]

2.55 Law and order [3983433]

3.45 Rescue me [1693365]

4.30 Ricki Lake [6368029]

5.20–6.55 Doktor Jekyll och mr Hyde

FILM [2818365] Brittisk triller från 2002. "Dr Jekyll och mr Hyde" är en klassisk legend om människans dualitet, om den mörka sidan av det sena Viktorianska samhället. I rollerna: John Hannah, David Warner, Gerard Horan, Kellie Shirley.

6.50 Nyhetsmorgon [18466241]

11.00 Nyheterna [798425]

11.05 Efter tio [2780883]

12.00 Nyheterna [880845]

12.05 Efter tio, forts [8025226]

12.30 Jackpot [7643512]

13.25 Hem till gården [686406]

13.55 Nyheterna [5123425]

14.00 Trav: Dagens rätt [485154]

14.30 Nya tider (R) [460845]

15.00 Doktorn kan komma (R) [249357]

15.50 Nyheterna [5981338]

15.55 Kung av Queens (R) [7736628]

16.20 Tredje klotet från solen (R) [1789628]

16.50 Will & Grace (R) [2999715]

17.10 That '70s show (R) [259951]

17.40 Dawson's creek [5426932]

18.35 Advokaterna [942947]

19.05 Keno [4754721]

19.10 Advokaterna, forts [156241]

19.20 Lotto med drömvinsten [701715]

19.30 Ekonominyheterna [936883]

19.40 Väder [4954929]

19.45 Lokala nyheter [507970]

20.00 Nyheterna [943593]

20.30 Hitta hem [942864]

21.00 Säsongstart: Bonde söker fru [200425] Svensk realityserie från 2007. Del 1 av 12. Linda Isacson besöker de åtta bönderna (som ska bli fyra) .

22.00 Heroes [928845] Am dramaserie. Del 9 av 23. Claires far gör allt för att skydda henne från de människor som är ute efter henne.

22.55 Nyheter [5279406]

23.35 America's got talent [9492574]

0.35 Trav: Vinnare: V64 [4761891]

1.05 Jordan, rättsläkare (R) [4028723]

1.55 Heroes (R) [6084181]

2.50 Nattliv [8637365]

3.50 New York undercover [1683988]

4.35 Alias (R) [9372655]

5.20 Rovdjur (R) [7989365]

5.45 Lättlagat (R) [4888346]

6.10–6.50 Lättlagat (R) [4753487]

onsdag 3 oktober

6.00 X3M: God morgon med A-laget

10.00–10.45 Veta

16.33 Obs.

17.08 5 minuter

17.14 Kortnytt

17.15 Zon5: Loppshop

17.30 Zon5: Sportkampen

17.45 Buu-klubben: Bärtil

18.15 TV-nytt

18.30 Zon5: Park. Blyghet. Tuffa frågor, drama och ärliga svar i dagens debatt. Man får också skratta. I programmet ingår Parkrundan, glimtar från tonårskulturen.

19.00 Sportmagasinet

19.30 Krökta rummet

Vetenskapsmagasin. Finsk upptäckt av avslöjar terrorister. Klimatförändringen på våra holmar.

20.00 Tv-nytt

20.20 Sportnytt

20.25 Stilbyrån. Värdering på Strömsö i Vasa.

21.00 Spotlight: Ändhållplats Finland

Debattkväll om invandrare med invandrare. Textat.

22.30 Föreställningar. Dansk dramaserie från 2007. Sex veckor, sex människor, sex verkligheter, sex föreställningar. Del 5 av 6. Jens. Med Marko som regissör och Jens som teaterchef har radarparet förnyat scenkonsten i tiotals år.

23.30–23.50 Oddasat

Se det med egna ögon!

På webben och IPTV.

www.24.ax

Åland så in i Norden
Östersjön omkring oss, nu i mötesrummet. När nordiska toppar möts på Åland.

Obs! Kl. 20 nu första gången över Smedsböle, MCA, IPTV och de största antennföreningarna.

Den stora konserten
Årets stora sång- och musikhändelse på Åndersudde

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Leif Sundberg. **6.50** Beträktelse. Av Ståni Steinbock. Även 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikpaletten: Visor. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. 12:30. **10.00–15.00** Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:30. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Även 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Skrattsalva. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Spisa med radion. Programledare Kjell Brändström. Direktsänt matlagningsprogram med radiokocken Kimmo Mattsson. Även lördag 10:00. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Nyhetsmagasin. **16.15** Hammarland inför valet. Programledare: Tone Nordling. Även lördag kl: 17:30. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.10** I Bakspegeln. Del 3. Även söndag 16:30. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.10** Lyssnarnas 10 i topplista. Repris från 13:03. **19.00** Ålandsnytt. Repris från 17:00. **19.10** Åland i dag. Repris från 16:15 – 17:00. **20.00** Ålandsnytt. Repris från 18:03. **20.03** Åland i dag. Repris från 17:10 – 17:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris. **5.30** Musik.

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv [10693883]

9.15 Prästen i Ballykissangel [8776203]

10.05 Nöjesråvarna [9423609]

10.30 Ilona Rauhala [7393]

11.00 Tv-nyheter [48661]

11.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [1121154]

12.00 Dagens rubriker [92222]

13.00 Tv-nyheter [71970]

13.05 Morgonhjärta [6041680]

13.40 Tjuren vid hornen [1931512]

14.30 Läkarna [1113]

15.00 Tv-nyheter [67375]

15.05 Diagnos: Mord [1069628]

15.55 Ordboken [5870241]

16.05 Den vida naturen: Djurens egna mediciner [9548262]

17.00 Tv-nyheter [53654]

17.08 Tillbaka till Aidensfield (R) [300608067]

18.00 Tv-nyheter och väder [2680]

18.30 Basaren: Mundo [64226]

18.40 Basaren: Nattbasket [954883]

19.00 Prisma Studion [93116] Aktuellt om vetenskap.

19.35 Historia: De evakuerade

barnens ödesresa [7546067] År 1940 be-

stämde sig den engelska regeringen för att skicka brittiska barn med fartyg över Atlanten till tryggheten i Kanada. Resan slutade med en katastrof då tyskarna torpederade evakueringsfartyget.

20.25 Vikinglotto [3814628]

20.30 Tv-nyheter och väder [10086]

20.55 Sporttrutan och V5-travet [2622154]

21.05 A-studion [8823154]

21.40 A-plus [325

Ta kvinnovåldet på allvar

■**Överallt** i världen utsätts kvinnor för våld av sina män. Detta förekommer i alla samhällsklasser, åldrar, bostadsområden och yrkesgrupper. Åland är inget undantag. Även här utsätts kvinnor för hot och våld i nära relationer. Våldet är fysiskt, psykiskt, sexuellt och ekonomiskt. Oftast vågar inte kvinnan polisanmäla mannen, ibland med risk för sitt eget liv. Barnen blir ofta vittnen till våldet och kan få livslånga själsliga sår.

Kvinnojourer finns till för att hjälpa och stöda kvinnor och barn som blir utsatta för våld. Kvinnojourerna är en fristad där kvinnor jobbar med kvinnor, tystnadsplikt råder och kvinnans intressen tillvaratas. Kvinnojurens stöd kan betyda att kvinnan vågar lämna ett våldsamt förhållande. Kvinnojouren erbjuder hjälp vid polisanmälan, rättegång och skyddsboende.

Åland måste ta frågan om kvinnovåldet på allvar och garantera dessa kvinnor och deras barn trygghet och säkerhet. Bäst låter det sig göras genom att starta ett kvinnohus på Åland. Där kan också erbjudas utbildning för att höja medvetenheten om våldsproblematiken i samhället och öka kompetensen bland de yrkesgrupper som oftast kommer i kontakt med utsatta kvinnor, ex. polis, vårdpersonal och socialarbetare.

Alltför ofta saknas det kunskap om dessa kvinnors livssituation, våldets mekanismer och kvinnor riskerar att inte bli tagna på allvar.

Alla i samhället tjänar på att det finns ett kvinnohus, fler kvinnor kan komma ur sitt elände och många kan undvika att hamna i en våldsrelation genom ökad kunskap. Samhället hjälper

alla medborgare med ett kvinnohus genom att alla utsatta mödrars, systrars, döttrars och hustrurs tillvaro kan tryggas. Både i Sverige och Finland finns kvinnohus och behovet där är stort. Jag vill arbeta för att förverkliga ett också på Åland.

Frida Halvorsen (s)
Kandidat i Saltvik

Replik till samarbetspartierna

■**Med** förvåningens finger i häpnadens mun läser jag om hur samstämmiga regeringspartierna är om sin politik, även i valtider. Visst, det är bra med enighet i politiken, men om det inte finns någonting som skiljer partiernas politik åt, så är det väl lika bra att slå ihop centern, socialdemokraterna och fs

rioden kan man läsa mellan raderna i insändaren. Och sanningen är ju den, att om man väntar tillräckligt länge så har de äldre pensionärer som har det sämst ställt hunnit dö innan man finner en lösning på problemet med att ge ett ekonomiskt tillskott till pensionen. Och då har problemet löst sig

ålandstillägg till anställda inom kommunala sektorn?

Är det faktiskt meningen att pensionärerna skall gå i protesttåg och hålla demonstrationer utanför lagtingshuset, innan politikerna vaknar och tar problemet på allvar?

Runa Lisa Jansson (ob)

Gör Kastelholm till ett levande slott!

■**Många** guider och besökare jag talat med, anser att Kastelholms slott kunde ha mycket mer att erbjuda besökaren. Slottet är delvis en ruin, men för den skull kan mycket göras för att göra besöket intressantare. Lyckade exempel finns på många håll i världen; ett är Castle Rushen som är ett medeltida slott i Castletown på Isle of Man.

I Castle Rushen har man rika möjligheter att på ett mer fantasifullt sätt, än på

Kastelholm, i t.ex. kungagemaken överst i Kuretornet. Den gamla förbindelsen från gemaken till skyttegården borde öppnas, inte bara för det historiska värdet, utan också för att motsvara dagens krav på utrymningsvägar. När vi besökte slottet med gäster i somras var övre våningarna av Kuretornet stängda (!) just p.g.a. att utrymningsvägar saknas! När restaureringen av slottet inleddes på 60-talet, diskuterades att återställa

representationsutrymmen. På många slott finns detta, t.ex. på Tavastehus och Kalmar slott, och det har blivit mycket populärt. Blir jag invald i Lagtinget kommer jag att arbeta för att levandegöra slottet, göra det historiskt intressantare, och ge allmänheten möjlighet att hyra salar för bröllop och fester. Kastelholm skall vara ålänningarnas slott. Ett öppet slott. För alla.

Robert Liewendahl (FS)

Nytt ledarskap behövs i lantbrukspolitiken

■**Landskapsregeringen** bör mera aktivt och med större vision arbeta för förbättrande av lantbruksnäringens villkor. Jordbrukarna skall stödas i deras miljöarbete och strävan att maximera ”lön för arbete” istället för bidragsberoendet.

Allt för stor del av jordbrukarna mår dåligt i dagens system där den huvudsakliga delen av inkomsten kommer från bidragssystemet istället från eget arbete. Landskapsregeringen bör arbeta för nya lösningar som förbättrar lantbruksnäringens

levnadsvillkor. Uppgiften är inte enkel, och skall göras i aktivt samarbete med både EU och finska myndigheter.

Landskapregeringen bör även i större mån delta i främjande och utbildande av primärnäringen (jordbruk

och fiske) så att de kan i större mån delta i skyddande och omhändertagande av deras viktigaste resurs – naturen. Därtill skall kvalitetsodling uppmuntras samt konsumenter informeras om nyttan av lokalproducerade produkter.

Gard Larpes (lib)
www.GardLarpes.ax
Lagtingsvalet Nr. 82

Vuxenstöd till skärgårdsungdomar Vilken fantastisk show

■**Hösten 2005** skrev jag en finansmotion i lagtinget och hade ett förslag. Ett konkret sätt att stöda ungdomarna från skärgården som har behov av det skulle kunna vara genom ett system med stödfamiljer/ personer. Att sluta grundskolan och börja på gymnasialstadiet är ett stort steg, att dessutom flytta hemifrån vid 15–16 års ålder som ungdomarna från skärgården gör är ett ännu större steg. Enligt uppgift studerar ungefär 100 skärgårdsungdomar i staden.

Har man sin familj på avstånd kan det i vissa situationer kännas både ensamt och otryggt. Har man bekymmer av allehanda slag, inte minst praktiska, kan det kännas skönt att ha någon vuxen som man kan vända sig till om föräldrarna inte finns på ort och ställe. Många har säkert släktingar eller vänner men det finns de som inte har någon vuxen att vända sig till. Speciellt en inflyttad familj har inte samma nätverk. Det kan vara vardagliga saker man behöver hjälp med: som att man behöver skjuts någonstans, man kanske blir sjuk och behöver komma både till hälsocentralen och apoteket, man kanske behöver låna någonting eller så kan man umgås och kanske äta middag då och då hos stödfamiljen. Det skulle vara intressant att se om det finns behov

hos ungdomarna och om det finns potentiella stödfamiljer/ personer i Mariehamn med omnejd. Ett sådant här projekt kunde startas upp av förslagsvis Folkhälsan, Röda korset eller Rädda barnen.

I årets upplaga av ”Gam-malt och Nytt”, Föglö hembygdsförenings tidsskrift, intervjuas en inflyttad familj om fördelar och nackdelar med att bo i skärgården. Föräldrarna tycker att det känns nervöst och omöjligt att man vid fyllda 15 skall klara av att bo ensam i Mariehamn. Ett system med stödfamiljer skulle underlätta!

Katrin Sjögren (lib)

får man gästerna att trivas.

Jag vill tala om för er ålänningar, som inte har varit på denna fantastiska Elvis-show att göra det. Ni kommer att tycka som jag att det var helt fantastiskt. Till sist vill jag säga att hela er anläggning är fantastisk. Jag tror det beror på er kreativitet mod serviceinriktning och inte minst er rätta attityd mot oss gäster. Tack för ett fint bemötande! Elvisfantast

Tor Kudinoff (ob)
Finström Godby

Bevara Savoy och bygg ut!

■**Angående** Bio Savoy-huset och tomten. Undertecknade minns att det talats om att den berömda arkitektprofessorn **Erik Bryggman** förutom att han planerade biografbyggnaden även har ritat en tre våningar hög bostadsbyggnad på tomten, så att luckan mot Ålandsvägen skall bebyggas, vilket dock inte ännu skett! Tack vare att ritningarna finns bevarade (uppgift av **Sven-Erik Johansson** per telefon 02.0.2007) och tomtpriset är anpassat till skälig nivå torde det ligga i stadens/ landskapets/ privata byggfirmors intresse att skapa en arkitektonisk helhet som skulle glädja den nuvarande och framtida befolkningen och besökare med arkitektoniskt intresse.

Ett byggföretag som åtar sig att enligt originalritningar färdigställa Savoys hörntomt enligt Erik Bryggmans visioner är värt all heder och ett kulturpris. Arkitektprofessor Erik Bryggman var på sin tid mera berömd än Alvar Aalto, vilket säger mycket. I Åbo kan man njuta av Uppståndelsekapellet, även av ett flertal bostadshus (med breda, ornamentprydda takkanter, som effektivt skyddar väggarna även på höghus samt första våningen prydd med vackra valvbågar), ytterligare sommarvillor av vilka den mest berömda är villa Waren-Waris på Runsala, fantastiskt anpassad till naturen.

Låt oss skapa ett arkitektoniskt centrum till glädje för oss alla och visiterande grupper.

Henrik Appelqvist
Tom Appelqvist

Motorbanan och världsansvaret

■**FN vände** sig nyligen till världens alla regeringar med följande uppmaning: ”Gör allt som står i er makt för att minska koldioxidutsläppen, annars kommer vår jord att förstöras.” Reaktionserna har varit starka över hela klotet. Men vad gör man på Åland? Jo man sätter på sig skygglapparna och bygger en motorbana!! Att de obundna och de frisinnade stöder en sådan motorsatsning förvånar väl ingen, men att även en del liberaler sällar sig till samma gäng får oss som fruktar den annalkande växthuskatastrofen att förtvivla. Vem fasen ska man rösta på om inte ens liberalerna känner ett världsansvar för våra efterkommande? **Vi är** sannolikt ganska många som vill att Åland ska hörsamma FN:s varningar. Därför kommer våra röster att gå till det parti som klart och entydigt tar avstånd från den planerade motorbanan. Så därför, bästa partier, vilka av er är för och vilka är emot en motorbana i Eckerö?

Vacklande väljare

Myglet måste ta slut

■**Folkets minne** för mygel och oförrätter gjorda av politiker, direkt och indirekt är kort.

Jag vill på gott och ont uppmärksamma väljarna på några saker som blivit dyra för skattebetalarna under de senaste åren. Jag har varit uppriktigt förbannad på följande:

Sossarnas utdelning av samhällsmedel till folk ur egna led med diverse egna föreningar. Ritningar på tillbyggnader som är oplane-rade, men som gynnar egna vänner. Skattebetalarna betalar.

Licensskolk i 16 år av tv-licens av en kulturminister

som vill att alla skall betala sin licens. Ett års full lön åt vårdinstitutslärare utan mot-prestation i form av arbete. Skattepengar.

Familjeplanering så C.G. kan ha mammaledighet med ministerlön.

Sen har vi regeringens gemensamma mygel med Erland i avbytarbåset med 300.000 euro skattepengar. Så har vi ÅHS-chefens olagliga löneförhöjning ca 500 euro per månad. **Runar K** lägger asfalt på Gottbyrakan för en summa skattepengar lämpligt inför valet.

Strand har lovat företagare skrotningspengar för fiskebåtar vilka aldrig utbetalades.

Var finns dom? I en spargris? Knappast.

Utanför stan och Jomala delar Strand inte ut pengar, men hela Åland är ju skärgård så nog har han gett till skärgården då. Ville själv starta rörelse i Brändö, men det var tummen ner utan vidare.

Nordlund och de andra vill fortsätta regera säger de i en tidningsintervju. Bevare oss väl för detta gäng.

Nu då jag sett vad en regering gjorde och vad den inte borde ha gjort har jag insett att när människan får makt kan den bli som förbytt om den inte är av det rätta virket.

Som avslut lovar jag att inte ge stora vallöften som vissa gjorde i riksdagsvalet och nu ser vi vad dom håller när vårdpersonalen önskar påökt.

Rakryggat vill jag arbeta för sköterskor, chaufförer, sjömän, pensionärer och alla som behöver en puff i rätt riktning. Också förstås för skärgården som behöver all hjälp den kan få med både vägar, färjor, arbetstillfällen och ett verkligt bra ställe att bo på.

Mera pengar i börssin till alla som röstar liberalt.

Kurre Holmberg
Jurmo
Lib nr 128

Tona ned skatteretoriken

■**Vid skatteövertagande** för Åland ”kommer sannolikt åtminstone samma antal anställda behövas som i den färöiska skatteförvaltningen”. Vid den färöiska myndigheten, tull och skatt, arbetar i dag (år 2006) ”ca 140 personer”.

Så står det i ”Skattegruppens slutrapport” utgiven i Åländsk utredningsserie (2006:4). Skattegruppen tillsattes av landskapsregering och består av juridiskt och ekonomiskt sakkunniga från förvaltning och näringsliv.

Eftersom egen beskattningsrätt är en vart fjärde år återkommande valfråga för en del

partier väckte massmedias rapportering (Radion och Nyan) om den färöiska skatteadministrationen upprörda känslor.

Man kan få intrycket att skattefrågan enbart är symbolisk; en bra historia att gå till val på som ingenting kostar.

Om partierna verkligen är intresserade av att utveckla den åländska beskattningen vore det enligt min mening viktigt att utreda
■ skattebasens storlek och utveckling
■ lagstiftning och administration inklusive tull
■ skattepolitiska restriktioner och möjligheter (t.ex. EU s uppförandekod och statsstöds-

regler), OECDs regler om skattekonkurrens, internationella dubbelbeskattningsavtal
■ riksmyndigheternas intresse av att medverka

Skattegruppens diskussion kring storleken på skatteadministrationen kan inte avfärdas.

Det finns stora krav på rättvisa, säkerhet, öppenhet, effektivitet, förutsägbarhet och så vidare i ett modernt skattesystem. Juridiken, revisionen, statistiken, analysen, informationen, besvärshanteringen, med mera, kräver sina kvinnor och män.

Skatteverket på den brittiska autonomiön Isle of Man

har 340 anställda varav 130 på enheten för inkomstskatter och 55 vid tullen.

På engelska kanalön Guernsey är utgifterna för skatteadministrationen 7 procent av utgifterna för hela förvaltningen.

På Åland skulle det motsvara ca 20 miljoner euro, men då bör beaktas att vi i dag har en del av motsvarande utgifter.

Nog vore det väl skäl att tona ned den ”progressiva” skatteretoriken, även om det är den åtminstone Ålands Framtid försöker leva på.

Olof Erland
lagtingskandidat 97 (lib)

Vision för skärgården som region

■**Denna** insändare är ett samlat svar på de insändare som direkt eller indirekt refererar till skärgårdskommunernas träff med lagtingspartierna d.v.s. Fokus Skärgården tisdagen 25 september i Sjö kvarteret.

Vad gäller medias rapportering från nämnda träff tar jag på sig ansvaret. Rapporteringen fick en slagsida vad gällde avsaknaden av visioner trots att träffen som sådan av skärgårdens representanter uppfattades som givande och meningsfull. Träffen blev ett åsikts- och informationsutbyte i i huvudsak positiv anda.

Tanken från skärgårdskommunerna var att media skulle bevaka träffen och ge en objektiv och täckande rapportering. Tyvärr visade det sig dock att varken tidningarna eller radion hade möjlighet att närvara under hela dagen.

De frågor som skärgårdskom-

munerna på förhand hade ställt partierna berörde på sätt eller annat visioner för Skärgården. En av fyra frågor löd ” Vision om Skärgården år 2017” en annan ”Hur skulle ert parti satsa/fördela 10 miljoner € i Skärgården?”.

Inget av partierna presenterade enligt min och flere andra närvarandes uppfattning någon utvecklad och komplex helhetsvision för Skärgården. Det framkom tydligt under träffen. Det fanns delvisioner för trafiken, för hälsovården m.m. men uppfattningen kvarstår från träffen att samtliga närvarande partier saknar en helhetsvision för just Skärgården som region.

Detta då i jämförelse med i olika sammanhang uttalade visioner för landskapet och Mariehamn i första hand. Här kan påpekas att flere av Skärgårdskommunerna har mer eller mindre bearbetade visioner för respektive kommun. Av partierna förväntades ett

helhetsgrepp med nya tankar och någon ny idé.

Att landskapet under årens lopp inte skulle ha ”stöttat” Skärgården, precis som andra regioner/ kommuner i landskapet, har varken jag eller någon annan från Skärgården hävdad. Dock frodas tydligen missuppfattningen att landskapet skulle ”ösa” bidrag och stöd över Skärgården. Bl.a. skolbyggen torde få motsvarande bidrag även i övriga delar av landskapet.

När det gäller fibernätsprojektet så är det kommunernas eget initiativ för att garantera en avgörande service, med tanke på framtiden, som på andra håll sköts av marknads-krafterna. Landskapsregeringen deltar med ca 40 procent av kostnaderna i fibernätet vilket bl.a. jag uppskattar som framsynt.

Dock är det skärgårdskommunerna Brändö och Kum-

linge själva som i praktiken, som sig bör, står för projektets arbetsinsats plus en satsning på dryga 30 procent av kostnaderna.

Skärgårdens framtid, som vi i Skärgården i regel ser ljus på, bygger förstås på ytterligare utökat samarbete mellan Skärgårdskommunerna. Samarbetet är dock redan i dag väl utvecklat.

Eftersom Skärgården inte är isolerad och dessutom i många avseenden, något tillspetsat, ”kämpar för sin överlevnad” så är förstås ett intimt samarbete med resten av Åland och då framförallt med Lr både önskvärt och livsviktigt. Och det samarbetet sköts bäst genom intensiva kontakter, ömsesidig respekt och en dos lyhördhet.

Med skärgårdshälsningar

John Wrede
kommundirektör, Brändö kommun

Kvinnor till spisen men utan mat!

■**Frisinnad** samverkan serverar en rejäl kvinnofälla med barnomsorgspenningen. En sak är säker, den gynnar inte låg- och medelinkomsttagare. Ensamförsörjare kan inte ens drömma om att utnyttja ”pengen”.

Kvinnor kan i dag vara hemma på vårdledigt tills barnet är 3 år och då är ”inkomsten” under

400 euro i månaden minus skatt.

Då frågar jag mig, kommer utlovade 600–1.000 euro in från början eller efter barnet fyllt 3 år? Efter dessa tre år finns jobbet kvar, eller? Dagens kvinnor är kloka och lämnar inte ett jobb för att vara hemma och sköta barn.

I dagens samhälle måste vi följa den verkliga utvecklingen.

Har kvinnan varit borta från arbetsmarknaden i 6 år blir det säkert svårt att återvända och många har inte sina arbetsuppgifter kvar. Det som kan diskuteras är att föräldrapenningen är för låg och borde höjas men det är en helt annan sak.

Efter att ha varit hemma i 3 år känns det säkert skönt att återvända till arbetet och de so-

ciala kontakterna där. En klok socialdemokratisk kvinna anser att en bra kommunal barnomsorg inte är till nackdel för ett barn med tanke på utveckling och social samvaro med andra jämnåriga.

Ulla Andersson (s)
kandidat i lagtings- och kommunvalet

Basen för äldre vården

■**Lis Karlsson** hänvisade till min inställning om äldreomsorgen och flera insändare har begärt klara och tydliga visioner från politikerna.

Här kommer min om äldreomsorgen.

Utgångspunkten för den enskilde individens egna önskemål och intressen måste dock alltid vara anpassad för en individuellt utformad vård.

Glädje, spänning, kärlek och kulturella upplevelser är viktiga inslag i äldre vården.

Rent medikala och vårdinriktade insatser riskerar ibland att få för stort utrymme i vården.

Stödet, vården och omsorgen måste utvecklas så att fler får

möjlighet att bo kvar i sin ursprungliga bostad eller boendemiljö. Äldrandet måste få ske under trygghet, värdighet och känsla av behövighet/ prestation i samhället.

Förebyggande hälsovård skall ges i form av hembesök eller erbjudande av hälsokontroller med regelbunden uppföljning till alla personer som fyllt 70 år. Äldreomsorgsdirektioner bör inrättas i varje kommun. En äldreombudsman bör finnas på Åland, som företrädare för äldres intressen och behov, framför deras åsikter och fungerar som en slags remissinstans för de äldre.

Kjell Mattsson Lib

Friskvård är lönsam

■**Nutidsmänniskan** låter musklerna mestadels vila i kontorsstolar, i rökrum och på kafferaster, medan hjärnan går på högvarv – det är ju kompetensen i hjärnan som är ”kapitalet”. En kombination som leder till arbetsskador som stress och ”utbrändhet”.

Förr svettade vi ihop levebrödet – i dag stressar vi ihop det! Och vad mera är: ju mer stressade vi är, desto mindre motionerar vi. Det borde vara tvärtom, eftersom all forskning visar att fysisk aktivitet främjar både kropp och själ och förebygger stress och överansträngning. Förebyggande hälsoråd och satsningar på friskvården kan spara stora pengar för samhället och ge ökad livskvalitet.

En finsk forskargrupp har visat att ett program med upprepad rådgivning om ökad fysisk aktivitet och förbättrade matvanor för patienter i riskzonen kan minska risken för insjuknande i diabetes med 58 procent. Kostnaden för programmet beräknades till 2.400

euro/ patient över fem år.

Effekten av programmet blev en inbesparing för sjukvården på totalt 1.000 euro. För samhället i stort skulle sådana åtgärder var höggradigt kostnadseffektiva.

En genomtänkt strategi kring hälsa är en god investering för både individ, företag och samhället. Hälsa är inte en följd av något, utan en förutsättning för ett sunt arbetsliv. Ett modernt samhälle med medvetna, kreativa och produktiva medborgare förutsätter ett hälsomedvetet ledarskap.

Det finns alltså ingen anledning att vänta. Nu behövs ett nytt offensivare sätt att arbeta med hälsofrågor, där utgångspunkten är den hälsomedvetna medarbetaren, och där strategierna handlar om hur man kan främja hälsa. Strategiskt hälsoarbete bör vara en självklarhet i modernt beslutfattande.

Bror Gammals (lib)
lagtings- och
stadsfullmäktigekandidat

Ingen idé skjuta fram beslut om åldersintegrerat

■**Skolnämnden** i Mariehamn har fattat beslut om att slopa åldersintegrering i årskurs 1-3 vid Övernäs skola nästa höst.

Det var inget enkelt beslut. Vid skolnämndsmötet den 14.12.06 diskuterades ärendet och en första kartläggning presenterades. Vid detta möte bestämde nämnden att lärare, elever och hem och skolas styrelse även skall höras innan beslut fattas. Ingen helt klar tyngdpunkt kan läsas ut ur materialet som tillställts skolnämnden

Det har varit svårt att hitta forskning inom detta område men **Monika Vinterek** har doktorerat i ämnet åldersintegrerade klasser. Vintereks forskning betonar elevernas perspektiv. Enligt henne är det viktigast för eleverna att ha kamrater av samma kön i klassen och att kamratrelationer med jämnåriga blir bestående.

Men det som avgjorde för majoriteten var att:

■ Eleverna vill ha flere kamrater av samma ålder och kön i klassen
■ slippa att gruppen varje år splittras
■ pga utrymmesbrist i Ytter-näs kan vi inte erbjuda frihet att välja skola

■ svårigheter att skapa grupp-sammanhållning
■ bristande utbildning inom området för lärare och avsaknad av studiemedel
■ ser vi till omgivningen är modellen på väg bort och då stressar det föräldrar som har barn på kommande att veta att systemet troligen ändå slopas inom kort och klassen måste splittras.

Föreståndaren skriver i sin beredning: ”Oberoende om stödet varit större för än det ena eller det andra systemet så har jag kommit fram till att om Övernäs skola skall fortsätta att arbeta med åldersintegrerade grupper så kräver det 100 procent stöd, vilket det i dagens läge inte har, utan jag strävar mot en enhetlig skola”

Eftersom systemet kommer att upphöra finns det enligt Fs ingen anledning att skjuta fram beslutet ytterligare tre år vilket var föreståndare **Petra Brunilas** och skoldirektörens förslag. Vi vill ge skolan arbetsro och inte ta in nya elever till ett system som är på väg att upphöra. FS medlemmar i skolnämnden i Mariehamn

Gitta Hermans
Mikael Lagström
Nina Lindfors

Nyankortsvinnare:
Stefan Lindqvist
Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Jasså, sista telefonhytten? Undra på att världen ser ut som den gör när Stålmannen måste fara ända till Lumparland för att byta om!”
MESSARE

Stora möjligheter med ekojordbruk

Finns ingen allians!

■**Om vi** satsar rätt finns det stora möjligheter för åländskt jordbruk i framtiden. Vi bör ta beslut i lagtinget om att jordbruksåland, senast år 2015, skall vara fritt från kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel.

Det följs sedan upp med stöd för utbildning och omställning till ekologiskt eller biodynamiskt jordbruk.

Om vi går lite framåt i tiden: Det är år 2021 och vi ser tillbaka på självstyrelsens första 100 år. Då uppmärksammar vi att vi efter valet år 2007 beslöt att satsa 100 procent på eko-

logisk och biodynamisk odling på Åland och att vi trots stora utmaningar lyckades med detta före år 2015. Vi kommer att se det som ett av de absolut viktigaste och mest betydelsefulla besluten för vår miljö, hälsa och ekonomi i självstyrelsens historia.

Det gäller att snarast börja smida eftersom det tar tid att lägga om. Efterfrågan på ekologiska produkter kommer de närmaste åren att öka kraftigt på Åland, i Finland och i Sverige. Ett exempel är att Mariehamns stadsfullmäktige förra veckan slog fast stadens nya miljömål. Ett av målen är

att öka andelen ekologiska livsmedel. År 2012 ska 75 procent av livsmedlen i stadens skolor, äldreomsorg med mera vara ekologiska.

Flera liknande beslut kommer nu att tas inom offentlig sektor, av företag och privatpersoner. Jordbruket i Finland och i Sverige kommer inte att hinna lägga om i den takt som krävs för att möta efterfrågan. Det lämnar en jättestor möjlighet för Jordbruksåland.

Inte bara jordbruket skulle vinna på beslutet utan även samhället i övrigt. Jag tänker främst på livsmedelsförädlings-

industrin. Ålands allmänna attraktionskraft skulle öka vilket skulle ge flera besökare och inflyttare. Samhällsekonomin skulle må bra i form av ökade exportinkomster, sysselsättning och skatteintäkter.

I och med att vi satsar helhjärtat finns det inga hinder för att vi på Åland kan skapa världens modernaste, rationellaste och mest lönsamma ekologiska och biodynamiska jordbruk.

211 Pär Eriksson (ObS)
Möjlighetspolitik
www.par.ax

■**Replik till Magnus Jansson:**

I en insändare i Nyan under rubriken ”Centern på väg sabotera progressiv allians”, skriver åf:s Magnus Jansson att det är en gåta hur ”centern vill samarbeta efter valet med socialdemokraterna”.

Var tar du det ifrån, Magnus? Det vi säger är att vårt parti kan samarbeta med alla partier, men vi väljer inte samarbetspartners på förhand. Först vill vi se hur det går i valet; vilket parti blir störst och får nyckelrollen som regeringsbildare, vilka partier backar, vilka går fram – hur vill ålänningarna ha det helt enkelt?

den som vill vara med måste bereda sig på att ta ansvar och kompromissa. Det vi från centern säger på förhand är att regeringsprogrammet är avgörande för vilka partier vi samarbetar med.

Vi går inte med i en regering om programmet innehåller politik som hotar vårt välstånd, svenska språket eller Ålands självstyrelse. Ska vi medverka blir det inte heller aktuellt att bunta ihop de åländska kommunerna, att äventyra ålänningarnas rätt till god omsorg och sjukvård eller att exponera åländskt näringsliv för onödiga risker. Av den anledningen är också allt snack om självständighet uteslutet!

Tobben Eliasson
lagtingsledamot (c)
www.tobben.ax

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Bortappad mobil (sliten Eriksson) mellan Västernås och Centrum. **040.**

■ ■ Tack Anneli och Frits för ett underbart veckoslut ute på ön, underbara vänner, god mat och mycket glädje och skratt. **0457.**

■ ■ Det är skrämmande att barn i GHS inte vet vad etik och moral är! Det är väl ändå föräldrars ansvar att tala om vad som är rätt och fel, inte skolans. Till alla föräldrar vars barn inte vet vad etik och moral är: prata med era barn, det handlar om sunt bondförnuft! **0457.**

■ ■ Älskar dig söt. **Din skrutt <3**

■ ■ S.K. Vackra dagen 040... de hoppas jag äxå. när?? **0457.**

■ ■ Du är mjuk som sammet, du är hård som stål. Jag försöker forma mej. Men jag är jag och du är du. Vi möttes i passion, mjukhet och i stundens närhet vi blev till ett. **Vilsen.**

■ ■ Häj du 040! Är du från Wärdö eller hwad...? **www.**

■ ■ Klart att munkarna behöver stödjas om de inte står själva. Frågan är väl då om det skall vara vajer eller stöttor... **0457.**

■ ■ Undrar... varför är alla karlar så bångstyriga? De är som att cykla med styret bak och fram. **0457.**

■ ■ Intresserad fotgängare, kan du ge en närmare beskrivning? **0400.**

■ ■ Det verkar så att fartkamera är den bästa lösningen i Godby med. Poliserna tycks inte klara av att få fast fartdåramana. Ingenting mot polisen, böterna är för låga. Det blir snart dyrare om någon dör. Få fast dem nu. Kommunen borde ta skärpa sig och ändra vissa igenomfartsvägar i bostadsområden. Som ni arbetar nu i Finström med vägplane-

ringen är beklagligt, så får det inte vara. Trafiksäkerheten är bland den sämsta i landskapet, vad får ni betalt för börjar jag undra? **0457.**

■ ■ Singeltjej 19. Här finns en singelkille som snart fyller 25. Hör av dej för mer info till **mackeeklund@hotmail.com**

■ ■ Jag har problem med en kelig honkatt som med våld försöker ta sig in till mig. VEMS ? Grå, svart och vitrandig, stor och pratig. **Skönviksvägen.**

■ ■ Vårt att köra om, ÅL XXX, alla körde hundra, och du körde 70. Är ju inte mitt fel att du är gjord av spån. **0457.**

■ ■ Vad det är synd om den som lider av avundsjuka och lögn och pratar skit om andra. Sopa rent utanför din dörr innan du säger något. **Tack för ordet.**

■ ■ Det har varit så intressant att läsa dagboken från Märket hela sommaren. Jag kommer att sakna det. Alla dagar har man fått se nya fina bilder och kunnat läsa om fina naturupplevelser. Kjells bilder den sista veckan gjorde att jag gärna vill uppleva en vecka med honom där. **Från en som kommer att sakna de dagliga rapporterna.**

■ ■ Vad tråkigt det är att sitta på Ålfen. Det är stor skillnad mellan 1 h 45 min och 2 h 30 min då man bara väntar att man slipper ut. Hellre sitter jag i min egen bil och kör extra 3 mil eller kikar på DVD än är här och köper svindyr burkcola för 2 e. Men billig är resan. Vad konstigt. Fast det finns inte konkurrens, inte alls typiskt åländskt företagandet. **Mvh Hårdrockaren.**

■ ■ Mörkhårig, söt tjej med glasögon som åkte bussen från Eckerö i söndags. Du hade en blond väninna med också. Du klev av vid Fantasia. Fika? :) **040.**

■ ■ Jag cyklar mot rött varje morgon i korsningen Ålandsvägen – Nygatan, p.g.a. EU-bestämelse A/?#-2F gällande trafikljus, som bestämmer att det ej skall slå över till grönt då en cykel närmar sig. **A.K.**

■ ■ Skönvik Fab har aviserat en höjning av hyran. 8.30 per kvadratmeter. Lägenheterna är ca 40 till 50 kvadrat. De flesta som bor där kommer att bli tvungna söka bidadrag efter det. Smart om landskapsstyrelsen godkänner det. **Hyresgäst.**

■ ■ 040.Du skrev om mängder tillverkade ZL1 motorer. Ange ex tillverkade, tack. **0457.**

■ ■ Du som jobbar på Select som alltid ser så djupt in i mina ögon:) är du singel? **Singel 19.**

■ ■ Dagens ris till politikerna som fyller vägkanterna med valdynga! Stor trafikfara, dumt att försöka få trafikanterna att tappa kontrollen i trafiken! **040.**

■ ■ Läste att en hade kört 81 på 50-väg. Den borde få behålla lappen nu då (79) istället för att bli av med det i 10 dagar! **040.**

■ ■ Svar till "singeltjejen 19" kanske en blind date vore något? **Singelkille 25.**

■ ■ Håll med om att det harmar er en hel del på att ni inte lyckades få en rapportör där i hörnet, efter ö n,ha haa ! **Hälsningar Grannen.**

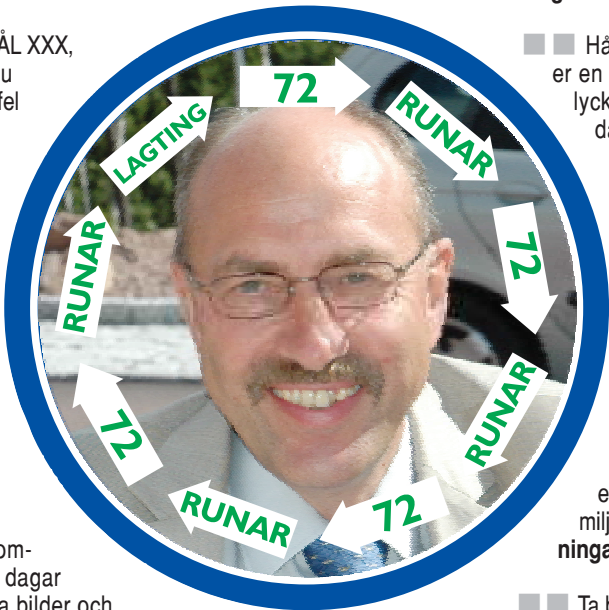
■ ■ Är det inte bättre att soporna ligger på soppippen, än i de åländska skogarna. Fortsätter de så här med dyra avgifter för att bli av med sina sopor så har vi snart ingen miljö som lockar varken turister eller andra. Verkligt duktiga miljöpolitiker vi har! **Hälsningar Soffan.**

■ ■ Ta bort Kvarnbos miljöstation och Kroklands oxå, det blir bara värre med skit i bodarna. **Amen.**

■ ■ Hej du snygga kille som kör lastbil åt Rafaels... Tror du bor på Mariavägen i Kattby. Vad heter du? Är du singel? =) **Mvh hammarlandsbruden.**

■ ■ Go, Kurt Skogberg som skrev en insändare om bio Savoy :-D det låter bra ju. **0457.**

■ ■ Var ifrån får ni ert väder till tidningen? Det stämmer ju sällan, nej lämna FIM och SMHI och anlita DMI. Då får ni något som stämmer. **0457.**

■ ■ Nu fortsätter trakasserierna och utfrysningarna inom värden då samma grupp igen inte tog till strejk. Kom i håg att vi lönmässigt är beroende då chefen nästan alltid är Tehymedlem. **Tystad för alltid.**

■ ■ Jasså, sista telefonhytten? Undra på att världen ser ut som den gör när Stålmannen måste fara ända till Lumparland för att byta om! **Sixten J.**

■ ■ Hallå här är en singel... Vem är du då? Som sagt de finns nog många singlar men de är svårt att hitta någon som passar en... **Singel 19:p**

Först därefter börjar det klarna vilken regering Åland kan få. Det handlar om kompilerade förhandlingar där

Ta tillvara tredje sektorn

■**Den tredje** sektorn är ett begrepp som vi allt oftare möter i spalterna och debatterna. Diskussionen har ofta kretsat kring frågan om delar av den offentliga sektorn kan och bör inhandla privata servicetjänster för att samhället inte har personella resurser eller för att det blir billigare. I detta resonemang tappas den tredje sektorn lätt bort.

Insatserna inom denna sektor indelas i tre. Dels har vi det frivilliga oavlönade arbetet som i alla tider utförts och fortfarande utförs inom familjen, släkten och i grupper av människor som bor nära varandra.

För det andra har vi det organiserade frivilliga arbetet typ sommarsimskolor, väntjänst och lucia som utförs organiserat i förenings regi.

För det tredje innefattar insatserna organiserad serviceproduktion med avlönad professionell personal.

Folkhälsan och Röda Korset är exempel på två organisationer som i många år arbetat för att ge den tredje sektorn ett ansikte och en erkänd plats inom social- och hälsovården i samhället. Också inom andra verksamhetsområden har man börjat betrakta den tredje sektorn. Nu gäller det att ta till vara dessa möjligheter!

När det gäller service för små grupper är organisationerna i nyckelställning. Det gäller speciellt på Åland där de personer som behöver specialtjänster är utspridda över hela landskapet och befolkningsunderlaget inom en kommun är litet. En aktiv tredje sektor är viktig för medborgarnas engagemang och medansvar för medmänniskan

Bror Gammals (lib)
lagtings- och stadsfullmäktigekandidat

NYANS ROS

...och en stor bukett dalior till **Fritz** och **Anneli** för den suveräna kraftskivan på Björkö. Tack för att vi fick vara med. U och B.

...till **sköterskorna på kirran** som var så vänliga och tog så bra hand om mig! Tack! Rum 12, sång 2 incheckad 25.9.

...och tusen tack för att vi fick vara med i lördags på det fantastiska Silverskär och fira jubileum med er! Allting bidrog till en oförglömlig totalupplevelse! **Johan** var den perfekte

värden! Klassföreståndarna Inger och Anne-Louise.

...till den **jättetrevliga tjejen** på Motorfordonsbyrån som fredagen 21.9 hjälpte oss trots att kassan stängt. Tack för vänligt bemötande och toppenservice! Hälsningar Nina.

...till **Enigheten i Degerby** för vänligt bemötande, god service och en supergod fisksoppa samt Ålandspannkaka. Nöjda Mariehamnsmarthor rosar.

HÄLGE

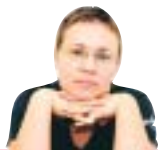
ZITS

” Demokrati är intimt förknippad med mänsklig värdighet.

PÅ LEDARPLATS I DAGENS NYHETER

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Bland folk Harriet Tuominen

Vad tokigt det blev

Nu har grannbladet också upptäckt det här med skatteförvaltningen. Att det kanske kostar litet om vi tar över. Och kan ni förstå, att chefen på grannbladet tycker precis som jag. Att det kanske inte behöver vara så många skattebjörnar som tjänstemännen har tänkt sig, att ett övertagande av beskattningen kanske ger så mycket extra att det räcker till de nya tjänstemännens löner och blir över och så naturligtvis att vi redan betalar en del för att skatterna bärs upp, det är inte gratis i dag heller.

Allt detta är vi överens om. Han har bara inte märkt det. Så van är han vid att tycka annorlunda. Det förlåter vi så gärna.

Däremot är det litet slarvigt av honom att ge oss på Nyan hela åran av att ha ”kablut” nyheten. Det var faktiskt radion. Rätt skall vara rätt, som **Tom** skulle säga!

Men det var någonting annat jag ville skriva om. Klaga, faktiskt.

När landskapet ber in anbud så bestämmer man ett klockslag när anbudet skall vara inne. Om det är intressanta projekt så hänger vi journalister naturligtvis på luren när det är dags.

Förr kunde vi få veta antalet anbud en kvart eller så innan tiden gick ut. För om vi väntade till sista sekunden så hade landskapsstyrelsen stängt (det hette så på den tiden) och då fick vi ingenting veta.

Men nu går inte det. Av konkurrensskäl avslöjas inget förrän tiden har gått ut. För om vi eller någon annan får veta klockan 16 på eftermiddagen att det finns fem anbud så kan vi räkna ut vilka de är, hur nivåerna ligger och så springa hem och skriva ihop ett billigare anbud och lämna in det komplett klockan 16.15.

Va?

– Du får ju veta i morgon, säger då en beskäftig tjänsteman.

Men jag vill veta i dag. Hela idén med den offentliga sektorn är att den skall vara offentlig. Och hela idén med att tjänstemän heter tjänstemän är att de skall vara allmänhetens tjänare.

Och det tycker jag ni skall fortsätta med. Laglydigt och prydligt.

Jag har en idé:

Det står inte i lagen att anbudet på golfbanan eller vad det nu råkar handla om skall vara inlämnade en viss dag klockan 16.15. Det som står i lagen, säger tjänstemännen, är att de inte får tala om hur många anbud som har kommit in förrän tiden har gått ut.

Tiden kan gå ut klockan 16.00. Då finns det tid för tjänstemännen att registrera anbudet. Det finns tid att berätta för påträngande journalister hur många som är intresserade av projektet. Och det finns dessutom tid att gå hem när arbetstiden är slut.

Låter inte det väldigt smidigt?

Vill man vara riktigt radikal så kan man be in anbudet till klockan 12.00 en viss dag, men nu skall vi inte gå till överdrifter.

Efter det här lär väl ingen berätta om några anbud för mig längre. Men kollegerna kanske kan jobba vidare med frågan.

Valet står mellan bevarare och förändrare

Framtidens flagga. Vilken flagga är framtidens? Den kan ju nämligen se olika ut beroende på hur väljarna väljer den 21 oktober.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Det finns viktiga ideologiska skiljelinjer i valet, men de går egentligen inte på höger-vänsterskalan.

Det börjar bli tydligt vilka vattendelarna är i lagtingsvalet, och detta val handlar faktiskt inte så mycket om konkreta frågor, utan för en gångs skull om ett vitt spann av ålandsideologiska frågeställningar som delar det åländska partifältet på mitten.

Det är inga nya frågor det handlar om, utan om själva grunden för det åländska självstyrelsesystemet; Hur ska man förhålla sig till språkfrågan, till näringsrätten och till självstyrelsens utveckling?

Höger-vänster-skalan blir däremot allt mer grötig. På vänsterkanten, det vill säga bland socialdemokraterna, finns många som är mer ekonomiska pragmatiker än socialister och väldigt svåra att skilja från både liberaler och centerpartister när det gäller näringspolitik, annat än kanske genom en större ovilja att satsa landskapsmedel på stora offentliga projekt.

I hela spannet av borgerliga partier finns inte ett enda som vill avskaffa välfärdssystemet eller ens pratar om stora inbesparingar eller nedskärningar av offentlig sektor, snarare tvärtom. Både kk-hus, biograf, golfbana och tunnel till Föglö står på borgerliga önskelistor, för att inte tala om övertagandet av beskattningen som skulle resultera i en betydande ökning av de offentliga utgifterna.

På vänsterkanten pratar man mer om solidaritet och på högerkanten mer om företagande, men i vardagspolitiken är inte en enda regeringskombination borträknad på den ideologiska grunden.

Motsättningarna finns som sagt på annat håll.

Ålands framtids partiordförande **Anders Eriksson** preciserade i en intervju för Nya Åland att partiet inte kan sitta i en regering där ordet självständighet inte nämns i regeringsprogrammet. Det hade han förmodligen inte velat säga, för det blir en hård nöt att knäcka för alla andra partier. Det är en grundläggande meningsskiljaktighet, och en som Ålands framtid tvunget måste tona ner om man vill vara regeringsduglig.

Ett samarbete mellan socialdemokrater, liberaler och Ålands framtid måste bedömas som omöjligt. Även med centern blir det svårt, med tanke på att man inom partiet hittar mycket bestämda självständighetsmotståndare som **Tobben Eliasson**.

När det gäller näringsrätten går vattendelaren lite på tvärs. Liberaler, socialdemokrater och frisinnade är beredda att se över näringsrättsbestämmelserna, medan centern tvekar och obundna är klart emot, liksom också Ålands framtid.

Argumentet mot är språkpolitiskt, argumentet för är att man vill underlätta företagsetablering på Åland.

Kanske kan man uttrycka helheten som så, att den ideologiska skiljelinjen går mellan modernisterna och traditionalisterna i det åländska samhället, och det är inte alltid skillnaderna följer partigränser. Modernisterna är beredda att ta de befolknings- och språkmässiga förändringar som ett öppnare Åland innebär för att man tror att det i längden är det mer fördelaktiga. Traditionalisterna är beredda att ta kostnaden för en bibehållen återhållsamhet för att skydda det Åland som är nu och alltid har varit.

Modernisterna vill öppna upp, traditionalisterna vill skydda. För väljarna gäller det att prioritera vad man tycker är viktigare.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

o

Nya Åland

★★★★★

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig
utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren
tfn (018) 528 447
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.1.2007

Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket.
© lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 2) → 08.00/09.00 1) → 12.55 L 11.00 3) → 17.00/18.30 4) → 23.20 L	ÅBO M:HAMN 12.55 L 23.20 L	M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 13.05 L 1) → 18.15/19.15 1) → 01.40 23.30 L 5) → 06.00/07.30 K → 10.50	STOCKHOLM M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 13.05 L 1) → 18.15/19.15 1) → 01.40 23.30 L 5) → 06.00/07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 13.05 L 1) → 18.15/19.15 1) → 01.40 23.30 L 5) → 06.00/07.30 K → 10.50	
L = Långnäs K = Kapellskär					
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj. försälj. ej kan garanteras					
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi					

**LEDIGT
ANNONS-
UTRYMME**

Kontakta Nya Ålands
annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

Turlista t.o.m. 6/1 2008

OBS! Lokala tider

Från Eckerö			
Alla dagar	8.30	13.30	18.30
Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30

Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via City-terminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 18/10 kl. 8.30, 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00

Ej trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 ⇒ Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 ⇒ M:hamn 02.00
Onsd-lörd 18.00 ⇒ M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

TALLINK

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007

MARIEHAMN - KAPELLSKÄR
Måndag - torsdag Fredag - söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 1)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 1)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1 h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1 h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30	23.45 M	→ 10.00	
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30 3)	
07.45 M	18.00 2)			
03.20 L	20.10			

2) Reservation för charteravgång
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julturssynning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! **DAGLIG LASTBILSTRAFIK** till och från Åland. Tel. 24 111

ONSDAG 3 OKTOBER 2007

dagens ålänning | **vädret** | **dagens rätt**

”Jag har fått 40 sikar i dag”

Han är ingen storfiskare Rune Nordberg från Kumlinge by, denna dag när Nya Åland hälsar på i hans fiskebåt som ligger vid bryggan i Stacksvik. Tvärtom är han missnöjd med fångsten.

– Jag har fått en 30 till 40 sikar i dag. Det är inte mycket. Det finns för lite fisk numera.

Är det sjökalvar (maneter) som klibbar i näten?

– Nja, det vet jag inte.

Är det fisketuristerna?

– Nej, de är mest bara för gäddor.

Men varför får du för lite fisk då?

– De simmar iväg. De har stjärtenor. De simmar bort. Så gör fiskar, nämligen.

I somras, i juli och augusti, var fångsterna större. Först i november leker siken. Men var den håller hus är alltså inte så lätt att hålla reda på.

Vi håller en liten paus. Det är alldeles tyst i viken. Plötsligt skärs det stilla vattnet av motorljud och en snurrebåt bryter ytan en bit bort. Rune Nordberg lyssnar intresserat. Han vet självklart vem som far därute.

Fiskar gör han bara för eget behov. Vid stora fångster kan han sälja en del vidare.

Vad arbetar du med annars?

– Jag jobbar på landskapets färjor, på Doppingen som går mellan Brändö Åva och Jur-

Sikfiskare. Rune Nordberg sitter i sin båt i Stacksvik på Kumlinge och rensar sik. Men antalet sikar är han inte nöjd med. Fiskarna har gett sig av till några andra vatten, tror han.

Foto: ERKKI SANTAMALA

mo. Nu är det snart dags att fara på jobb igen.

Och vem vill du hälsa till?

– Jag hälsar till alla jag känner. Och till alla jag inte känner!

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Onsdag

14/+6 Stockholm 0,4m 11/11 0,5m

11/+9 Åbo 0,1m 12/10 0,2m

8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Torsdag

14/+6 Stockholm 0,7m 11/11 0,5m

14/+8 Åbo 0,2m 12/10 0,2m

Fredag

13/+5 Stockholm 0,7m 11/11 0,5m

14/+9 Åbo 0,2m 12/10 0,2m

I går kl 15

	temp.	vind	m/s
Jomala	12	NV	4
Åbo	15	N	3
Helsingfors	14	VNV	2
Stockholm	11		

Vattenståndet i går kl 15

Föglö +14 cm Åbo +14 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	7:49	19:07
Helsingfors	7:29	18:47
Stockholm	6:56	18:16

Max/min temp. 25.9 - 2.10. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+16,1	30.9.	+2,6	27.9.
Åbo	+18,7	25.9.	+7,9	27.9.
H:fors	+17,4	25.9.	+9,1	28.9.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	15	☀
Åbo	15	☀
Helsingfors	14	☀

Utomlands i går

	Köpenhamn	Paris	Oslo	Wien	Bryssel	Madrid	Berlin	Rom	Moskva	Aten	Las Palmas
	13	20	13	20	14	23	13	26	21	27	14

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Solig fiskisoppa

1 l fiskbuljong (tärning, fond)
200 g abborrfiléer
200 g gösfiléer
100 g rökt sik
4 skalade potatisar
en bit (70 g) rättika
1 (ca. 70 g) rova
0,75 tsk salt
0,5 tsk vitpeppar
0,5 tsk gurkan
gräslök, krossad fänkål

Skala rotsakerna och skär i bitar. Skär fisken i bitar. Koka rötterna mjuka i buljongen, som kryddats med salt och vitpeppar. Lägg i fisken och låt sjuda några minuter. Lägg till sist i gurkan, hackad gräslök och fänkål. Servera med bröd och ost.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Vi behöver plats för nyheter...

Chateau glas -30%

Välkommen in!

KOSTA BODA

Torggatan 1 tel./fax. 13 174
Öppet: vard 10-17, lörd 10-14

NYINKOMMET

Arabia matservis
Arabia kaffekoppar
Arabia tvättsservis 5 delar
Vacker stor matta
Kristall skålar
Tavlor m.m.

Alla korgar 10% rabatt
torsdag och fredag

Kom ihåg hyrborden på vinden!

Ann-Gerds **Antik**
AGENTUR

Godbyvägen 11
Tel. 21 099, 0457 0694 143
www.anngerdsantik.com

Medis 60 år

Gratiskurserna

Perenner för alla trädgårdar
3.10 kl 18.15-21.30 och
Renovering av fönster
22.10 kl 18.15-21.30 är
flyttade till Strandskolan,
"södra" auditoriet

Lediga platser finns,
passa på!

Anmälningar till Medis kansli
tfn 531 620
www.mariehamn.ax/medis

revolutionerande
Ny metod!

Medicinsk navelpiercing
inkl. smycke.

även näs- och
öronhållning

Wickström
UR OCH GULD Tel. 19 833

Ljunggrens Kb

Inre grisfilé
HK kg 10,95

Lördagskorv
HK kg 4,95

Fransyska
WJD kg 8,60

Smör
ÅCA, 500 gr pkt 2,90

Jättefranska och
Raskens
Pågens st 2,90

Grädmunk
Ålandsbagarn st 0,88

K FINBY, SUND. TEL 45 813
Öppet: må-fr 10-18, lö 10-14

**Livets bästa stunder
är nyktra.**

Ålands Nykterhetsförbund r.f.
Tel. 13 979 http://home.aland.net/anf

DATA GROUP

MP C2500AD

Ricoh MP C2500 kombinerar enkelt användning och produktivitet i en svartvit enhet med färgmönstret. Oavsett om du letar efter en digital kopierings-/ utskrifts-/ scannerlösning eller en fullt utrustad multifunktionell enhet med fax- och efterbehandlingsmöjligheter kan MP C2500 anpassas efter dina specifika behov.

MKAB.com

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

Ficklampa UK 4AA
är Ex-klassad

Ger mycket kraftfullt ljus för sin storlek. 4 st AA batterier brinntid 4-5 h, vattentät till 50 m, finns som gul och svart

30,-

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax